THE LIBRARY OF CONGRESS GRATIS
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, D.C. 20025

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXV Kaina 25 c. ANTRADIENIS — TUESDAY, KOVAS — MARCH 24, 1981 Nr. 69

L.K.B. KRONIKA Nr. 46

Eina nuo 1972 metų
Perskaitęs duok kitam!

O. Vitkauskaitės ir G. Navickaitės teismas

1980 m. lapkričio 24 — 25 dienomis Vilniuje LTSR Aukščiausiasis Teismas nagrinėjo Genovaitės Navickaitės ir Onos Vitkauskaitės bylą dėl "LKB Kronikos" dauginimo ir platinimo.

Apie įvyksiantį teismą nebuvo pranešta net artimiausiems teisiamųjų giminėms, — sužinota tik iš liudininkų, kurie buvo iškviesti į teismą. Prie teismo salės budėjo saugumiečiai ir į vidų nieko, išskyrus pačius artimiausius gimines, neįleido. Salę užpildė saugumiečiai ir, čekistų žodžiais tariant "praktikantai". Bronės Vitkauskaitės neišleido iš darbo, kad negalėtų dalyvauti sesers teisme.

10 val. į salę atvedamos, lydimos kareivių, teisiamosios. Prie jų staiga prišoka liudininkės — Teresė Petrikienė ir Genutė Mačens kaitė ir pasveikina: "Sveikinimai nuo visų, kurie už jus meldžiasi". Kareiviai grubiai nuvaro drąsuoles šalin.

Teisėjas pristato tsismo sudėtį: teismo pirmininkas — Repša, tarėjai — Burokevičienė ir Gudelevičius, valstybinis kaltintojas — Kyrijenko.

Teisiamoji G. Navickaitė atsisako gynėjo, motyvuodama tuo, kad jeigu jo nematė iki teismo, tai juo labiau jis nereikalingas teismo metu, o be to, jis nieko tokioje byloje negalįs padėti. Gynėjo atsisakė ir Ona Vitkauskaitė. Teismas sutinka, kad advokatai nedalyvautų, ir jie apleidžia salę.

Skaitoma kaltinamoji išvada. Teisiamosios kaltinamos pagal LTS RBK 199 str. 1 d. už tarybinės santvarkos šmeižimą, nes daugino ir platino "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką". O.Vitkauskaitė daugino "LKB Kronikos" 42 numerį, o G. Navickaitė — 40, 41 ir 42 numerius. "LKB Kronikoje" aprašomi faktai esą šmeižikiški.

G. Navickaitė, teisėjo paklausta, ar prisipažįstanti kalta, atsako, jog nenusikaltusi, nes "LKB Kronika" esantis religinio turinio leidinys, jį spausdinusi, norėdama apginti Bažnyčią nuo persekiojimo.

Teisėjas skaito kai kurias "LKB Kronikos" ištraukas, kur paminėta Molotovo —Ribentropo paktas dėl Pabaltijo pasidalinimo, Lietuvos prievartinis įjungimas į Tarybų Sąjungos sudėtį, kaip pokario metais buvo niekinami Lietuvos patriotų lavonai miestų gatvėse, o nekalti žmonės tremiami į Sibirą. G. Navickaitė atsako, jog iš žmonių pasakojimų ji žinanti, kad tikrai taip buvo daroma. Teisėjas vėl skaito ištrauką, kur rašoma, kad Maskvoje kuriami planai kaip griauti Bažnyčią iš vidaus, ir teigia, kad tai esąs šmeižtas. Vėl skaito, kaip Pravieniškių lageryje tarp nusikaltėlių ir prižiūrėtojų nėra skirtumo, — juos skirianti tik uniforma. Navickaitė atsako, kad iš tikrųjų taip yra, nes prižiūrėtojai bausmę atliekantiems yra labai žiaurūs, grubūs ir nuolat keikiasi.

(Bus daugiau)

Lenkijos vicepremjeras Rakowski (stovi) vadovauja vyriausybės delegacijai pasitarimuose su "Solidarumo" vadais. Šalia sėdi Lech Walesa. Derybos bus tęsiamos trečiadienį.

LENKŲ UNIJOS ATIDĖJO STREIKĄ

Valdžia aiškina Bygoščo įvykius

Varšuva. — Lenkijos „Solidarumo" unijos vadai atšaukė pirmadienį numatytą įspėjamąjį streiką, protestuojant dėl Bydgoščo miesto milicijos žiauraus elgesio su unijų atstovais. Komunistų partijos politbiuras sekmadienį turėjo specialų posėdį, po kurio pakaltino unijas, kad jos vis daugiau kišasi į politinius reikalus, kelia valstybėje anarchiją ir Lenkijai kyla vis didėjanti grėsmė.

Unijų vadovybė paskelbė specialų posėdį pirmadienį, tačiau įspėjo visus skyrius nestreikuoti. Vyriausybės komisija ištirs įvykius Bydgoščo mieste.

Premjeras Jaruzelskis sekmadienį buvo nuvykęs į Sileziją, kur posėdžiavo su Varšuvos pakto vadais, sovietų maršalu Viktoru Kulikovu, su Rytų Vokietijos gynybos ministru Heizu Hoffmanu ir Čekoslovakijos — Martinu Dzuru.

„Solidarumo" unijos vadas Walesa ilgai tarėsi su vicepremjeru Rakowskiu, tačiau susitarimų nepasiekta ir trečiadienį vėl numatyta susitikti. Walesa telefonu kalbėjosi ir su premjeru Jaruzelskiu. Šis įtikino Walesą, kad visų lenkų bendri interesai reikalauja, kad derybomis ir dialogu būtų išeita iš dabartinių įtempimų.

Sekmadienį kardinolas Wišinskis įspėjo, kas vyriausybė neremtų neatsakingų saugumo įstaigos veiksmų. Valdžia turi laikytis principo, kad piliečių moralinės ir fizinės teisės yra nepažeistinos. Kartu kardinolas ragino tautiečius laikytis kantriai, duoti laiko atitaisyti klaidas.

Sovietų, čekų ir rytų vokiečių spauda išreiškė pritarimą Bydgoščo įvykiams, kuriuos išprovokavo nelegalūs unijos veikėjų veiksmai, kurie šaukte šaukiasi griežto valstybės organų reagavimo.

Bratislavoje įvyko slovakų komunistų partijos suvažiavimas, kur kalbą pasakė Čekoslovakijos prezidentas Gustavas Husakas. Jis pažadėjo savo lojalumą Sovietų Sąjungai ir kaltino „imperialistines jėgas", ypač JAV, kurios didinančios savo agresyvumą ir priešsocialistinę isteriją.

Lech Walesa savo kalboje Bydgoščo mieste pasakė, kad „kai kurių nagai šiame mieste per ilgi užaugo ir juos teks apkarpyti. Tačiau ne visi valdžioje yra kiaulės, kai kuriais reikia pasitikėti. Mes nesileisime apgaudinėjami. Jei valdžia vėl bandys mus apgauti, mieste nebus pakankamai elektros stulpų pakarti prasižengusius", kalbėjo Walesa.

Varšuvos televizija perdavė žinias iš Bydgoščo, žinių pranešėjui kalbant: „Įtempimai vėl sugrįžo į mūsų namus. Kas dabar bus? Ar mes sugebėsime įtikinti vieni kitus, kad nauji konfliktai veda į katastrofą? Tiek dienų mes praleidome su viltimi, kad neramumai baigiasi".

Tuoj po šios kalbos televizija rodė lenkų ir sovietų kareivius, manevruose taikingai besišypsančius, rūkančius vieni kitų cigaretes. Vaizdai iš bendrų Varšuvos pakto manevrų laikomi priminimu visiems lenkams nesikarščiuoti.

Kai kurie komentatoriai mano, kad milicijos elgesys Bydgošče pabrėžia skilimą lenkų komunistų partijoje. Daug „vanagų" linkę patenkti nuosaikiam partijos vadui Kaniai ir premjerui Jaruzelskiui. Daug iš pareigų pašalintų komunistų bando išprovokuoti „Solidarumą" ir itempimus didinti, kad nepraeitų dabartinės vyriausybės „atsinaujinimo" planai. Sakoma, kad tuos radikalus slaptai remia ir Maskva.

PADĖTIS SALVADORE

Komunistai randa užtarėjų JAV-se

San Salvador. — Salvadoro vyriausybė paskelbė, kad sekmadienį įvyko visa eilė komunistų puolimų, kuriuose žuvo 24 žmonės. Vyriausybės kariuomenė toliau ieško sukilėlių pasienio kalnuose, kur iškasti požeminiai tuneliai kareiviams ir ginklams slėpti.

Salvadore buvo paminėtos metinės nuo arkivyskupo Oskaro Romero nušovimo. Apie 20 jaunų sukilėlių padėjo sostinės katedroje savo organizacijos vėliavą ant didžiojo altoriaus. Po to katedroje buvo sakomos kalbos, giriančios žuvusį arkivyskupą, kuris buvęs sukilimo šalininkas.

Į Salvadorą sekmadienį atvyko dar trys amerikiečiai kariniai patarėjau, „Žaliųjų berečių" dalinio kariai. Kaip žinoma, karinių patarėjų ir ginklų siuntimas sukėlė Amerikoje nemažą kritiką. Buvęs kandidatas į prezidentus sen. Edward Kennedy griežtai kritikavo respublikonų administracijos politiką Salvadore. Jis pareiškė, kad jeigu JAV toliau vykdys dabartinį kursą, "šioje šalyje žus daug Amerikos kareivių ir Salvadoras taps antru Vietnamu".

Amerikoje prieš ginklų ir karinių patarėjų siuntimą pasisakė ir nemažai katalikų parapijų, kurios organizuoja specialias pamaldas už Salvadorą. Salvadoro respublika iki 1821 metų rugsėjo mėn. buvo Ispanijos kolonija. Ilgus metus šalis gynėsi nuo Gvatemalos ketinimų Salvadorą prisijungti. 1969 m. šalis kariavo su kaimyniniu Honduru vadinamajam "futbolo kare".

Salvadoras viena mažiausių Centrinės Amerikos valstybių. Nemažą teritorijos dalį užima vulkaninės kilmės kalnai, aštuntadalį ploto dengia džiunglės. Krašte gyvena 4.7 mil. žmonių, gyventojų tankumas — 223 gyventojai viename kvadratiniame kilometre. Beveik milijonas žmonių gyvena sostinėje El Salvadore.

Tai menkai išvystyta agrarinė šalis, kur daugiausia auginama medvilnė ir kava. Apie 49.4 nuoš. dirbamos žemės priklauso „latifundijoms", didiesiems dvarams. Gyvenimo lygis žemas, apie 43 nuoš. gyventojų yra beraščiai. Valstybinės pajamos vienam gyventojui — apie 600 JAV dolerių per metus.

Kelioliką revoliucinių grupių Salvadore jungia Farabundo Marti nacionalinio išsivadavimo frontas. Augustinas Farabundas Marti, dar būdamas teisių studentas, įsijungė į komunistų eiles ir buvo ištremtas iš Salvadoro. Gvatemaloje jis organizavo darbininkų unijas ir kovos grupeles. Jis kartu su kitais Gvatemalos ir Honduro revoliucionieriais 1926 m. įsteigė Centrinės Amerikos komunistų partiją, o 1930 m. įsteigė Salvadoro komunistų partiją. Jis buvo artimas draugas su Nikaragvos komunistu Augusto Cezaro Sandinu, buvo pulkininkas Sandino vadovaujamoje komunistų armijoje. Abiems teko kalėti, gyventi ištrėmimuose. Salvadore valdžią paėmus generolui Martinesui, Marti ir kiti komunistų vadai buvo sušaudyti. Pernai Salvadoro prokomunistinės grupės savo ginkluotas jėgas pavadino Farabundo Marti vardu, panašiai, kaip Nikaragvos revoliucijos jėgos buvo vadinamos Sandino vardu.

Fordas Kinijoje

Pekinas. — Buvęs prezidentas Geraldas Fordas lankosi Kinijoje, kur jis viešės šešias dienas. Jis pareiškė kinų užsienio reikalų ministeriui Huang Huai, kad JAV santykiai su Kinija stovi ant stiprių, abiem pusėm naudingų pagrindų. Sakoma, kad Fordas atvežė Kinijos vyriausybei asmeninį prezidento Reagano laišką.

Irako raketos griauna miestus

Beirutas. — Irako karinės jėgos šeštadienį savo sovietų gamybos raketomis apšaudė Ahwazo ir Dezfulo miestus Irane. Miestams padaryta daug nuostolių, daug iraniečių gyvi palaidoti pastatų griuvėsiuose, skelbia Libano spauda. Tai jau ketvirta Irako ataka "Frog — 7" raketomis.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Sovietai iškėlė į orbitą erdvėlaivį, kuriame šalia sovietų kosmonauto skrenda Mongolijos lakūnas. Jie bandys susijungti su erdvės laboratorija, į kurią kovo 13 d. atskrido du kiti kosmonautai.

— Popiežius Jonas Paulius II-sis priėmė privačioje audiencijoje William Wilson, prezidento Reagano asmeninį atstovą Vatikane. Wilsonas susipažino su popiežium Anchorage mieste vasario 26 d.

— Jungtinių Tautų pabėgėlių įstaiga apkaltino Salvadoro dešiniųjų karinę grupę, kuri puldinėja Salvadoro pabėgėlių stovyklą Hondure. Stovykla buvo perkelta toliau nuo sienos.

— Ispanijos premjeras sušaukė nepaprastą ministrų posėdį dėl dviejų karininkų nušovimo. Manoma, kad baskų teroristai bando išprovokuoti kariuomenę prieš demokratinę vyriausybę.

— Sovietų spauda kritikuoja JAV planuojamą "Greito reagavimo dalinį", kuriam vadovauti paskirtas marinų generolas "pasiutėlis Kelly".

— Sicilijoje aprimo ugnikalnis Etna, padaręs daug žalos apylinkės vynuogynams ir pastatams. Lava sudegino augalus 12,000 akrų plote.

— Karo laivynas sėkmingai išbandė naująją skriejančią raketą "Tomahawk", kuri, iššauta iš povandeninio laivo Ramiajame vandenyne, pataikė ir nuskandino laivą taikinį.

— Egipte Irano šacho sūnus Riza Pahlevi pasakė kalbą, kurioje ragino visus iraniečius susivienyti ir išgelbėti tėvynę iš dabartinės katastrofos, kurion atvedė ajatolos Khomeinio režimas.

— Izraelio opozicijos darbiečių partijos vadas Shimon Peres pasakė, kad Izraeliui reikia pradėti tiesiogines derybas su Saudi Arabija, kuri turi įeiti į Egipto — Izraelio taikos derybas.

— Statistikos biuras paskelbė, kad pernai Amerikos gyventojų skaičius padidėjo 1.6 mil gyventojų.

—Jugoslavijoje traukiniui važiuojant pro kalnus, žemės slinkimas nunešė du keleivinius vagonus. Žuvo 12, sužeisti 35 asmenys.

— Kuwaito naftos ministras pareiškė, kad Vakarų valstybės pradėjo supirkti daugiaus naftos, negu jos sunaudoja, sudarinėjami sandėliai. Tas privers naftos gamintojus mažinti produkciją.

Akcija prieš "liaudies priešus"

Bylos komunizmo priešams Lenkijoje

Varšuva. — Lenkijos žinių agentūra PAP paskelbė, kad Lenkijos generalinės prokuratūros atstovas spaudos reikalams pranešė, jog vaivadijos prokuratūra Varšuvoje nusiuntė teismui kaltinamąją išvadą dėl Močiulskio, Šeremetjevo, Stanskio ir Jandzišako bylos. Šie kaltinamieji 1979 m. rugsėjo mėnesį įkūrė nelegalią organizaciją, pavadintą "Nepriklausomos Lenkijos Konfederacija", kurioje atliko vadovaujančias funkcijas. Šią organizaciją finansavo užsienio centrai, kurių veikla priešiška Lenkijos Liaudies Respublikai ir jos sąjunginin-kams. Kaltinamieji bendradarbiavo su šiais centrais, teikė jiems informaciją apie padėtį Lenkijoje, naudojosi jų materialine — techrine pagalba, gaudavo nurodymus ryšių ir kontaktų klausimais.

Šios kontrrevoliucinės organizacijos veiklos programoje buvo numatyta jėga likviduoti konstitucinę santvarką Lenkijos Liaudies Respublikoje. Susilpninti jos gynybinę galią ir nutraukti sąjungą su socialinėmis šalimis. Močiulskis ir kiti kaltinami nusikaltimais, kurie kenkė gyvybiniams Lenkijos interesams, pareiškė atstovas spaudos klausimams.

Toliau žinių agentūra paskelbė, kad vienas iš antisocialistinės grupės, vadinamos "KOS — KOR", vadovų Michnikas atsisakė atvykti į prokuratūrą ryšium su šios grupės antivalstybinės veiklos byla. „Reuterio" agentūros žiniomis, "Solidarumo" profesinių sąjungų susivienijimo vadovybės dešiniojo sparno sudarytos grupės sukliudė valdžios atstovams pasiekti, kad Michnikas atvyktų į prokuratūrą.

Prancūzai Afrikoj

Bangui. — Prancūzija sustiprino savo kariuomenės įgulą Centrinėje Afrikos respublikoje, kur prasidėjo piktos demonstracijos prieš naujai išrinktą prezidentą David Dacko. Per savaitgalį demonstracijose žuvo trys asmenys ir apie 100 buvo sužeistų. Prancūzų kareiviai saugo miesto aerodromą ir kitas strateginiai svarbias miesto dalis. Kariuomenė bus panaudota, jei atsiras pavojus prancūzams, pareiškė vyriausybė.

Europoje auga pacifistų jėgos

Washingtonas. — Prezidento patarėjas nacionalinio saugumo klausimais Richard Allen pareiškė konservatorių konferencijoje, kad jis susirūpinęs europiečių laikysena. Vakarų Europoje labai gyvi pacifistiniai elementai, kuriuos kursto Maskva su savo "taikos ofenzyva". Vis daugiau žmonių kartoja Europoje šūkį "Better Red than dead", pasakė Allen.

Karo pratimai Vakarų Berlyne

Maskva. — Sovietų žinių agentūra pasmerkė trijų sąjunginin-kų: Amerikos, Prancūzijos ir Britanijos planuojamus karinius pratimus Vakarų Berlyne. Tie manevrai atidengia "agresyvius jausmus", rašo Tass, pabrėždamas, kad Berlyno "pažangiosios jėgos" smerkia šį Vakarų sumanymą vykdyti karinius manevrus šiame taikos mieste. Vakarai atidengė, kad pratimuose dalyvaus 2,500 kareivių, 80 tankų ir 300 kitų motorizuotų vežimų.

Stockman apie piliečių teises

Washingtonas. — David Stockman, biudžeto vykdymo įstaigos direktorius, pareiškė televizijos "Issues and Answers" programoje, kad amerikiečiai per daug įpratę tikėtis įvairiausių valstybės patarnavimų. Jo nuomone, vyriausybei visai nedera siūlyti piliečiams butus psichiatrinį gydymą ar teisininkų patarnavimą. Tai nėra vyriausybės pareiga. Įvairios grupės, siekdamos, kad visuomenė naudotųsi jų patarnavimais, siekė įstatymų, kad tokie patarnavimai būtų įvesti. Pagrindinės žmonių teisės per paskutinius 10 metų pradėjo apimti ir tokias sritis, kurių organizavimu vyriausybei visai nereikėtų rūpintis. Jei kam nors kada nors gali prireikti kokių patarnavimų, tai tuoj vyriausybė turi finansuoti ir parūpinti tuos patarnavimus. Šitokią nuomonę mes atmetame, pasakė Stockman.

Pakistanas bando atgauti piratus

Islamabadas. — Pakistano prezidentas Moharamad Zia paskelbė, kad jis kreipėsi į Siriją, reikalaudamas sugrąžinti į Pakistaną laivo rankas tris keleivinio lėktuvo grobikus, kurie bus teisiami ne tik už lėktuvo pagrobimą, bet ir už Pakistano diplomato nužudymą Afganistane. Pakistano vyriausybė paruošė raportą Sirijai apie 54 pakistaniečių nusikaltimus. Sirija pamatys, kad jie nebuvo politiniai kaliniai, bet paprasti nusikaltėliai, kuriuos reikėtų sugrąžinti Pakistanui.

KALENDORIUS

Kovo 24 d.: Gabrielis Ark., Hilda, Daumantas, Nika.

Kovo 25 d.: Heraldas, Liucija, Vaišvilkas, Kantė

Saulė teka 5:49, leidžiasi 6:06.

ORAS

Saulėta, temperatūra dieną 45 l., naktį 35 l.

THE LIBRARY OF CONGRESS
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, D.C. 20025

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXV Kaina 25 c. ANTRADIENIS — TUESDAY, KOVAS — MARCH 24, 1981 Nr. 69

L.K.B. KRONIKA Nr. 46

Eina nuo 1972 metų
Perskaitęs duok kitam!

O. Vitkauskaitės ir G. Navickaitės teismas

1980 m. lapkričio 24 — 25 dienomis Vilniuje LTSR Aukščiausiasis Teismas nagrinėjo Genovaitės Navickaitės ir Onos Vitkauskaitės bylą dėl "LKB Kronikos" dauginimo ir platinimo.

Apie įvyksiantį teismą nebuvo pranešta net artimiausiems teisiamųjų giminėms, — sužinota tik iš liudininkų, kurie buvo išskviesti į teismą. Prie teismo salės budėjo saugumiečiai ir į vidų nieko, išskyrus pačius artimiausius gimines, neįleido. Salę užpildė saugumiečiai ir, čekistų žodžiais tariant "praktikantai". Bronės Vitkauskaitės neišleido iš darbo, kad negalėtų dalyvauti sesers teisme.

10 val. į salę atvedamos, lydimos kareivių, teisiamosios. Prie jų staiga prišoka liudininkės — Teresė Petrikienė ir Genutė Mačens kaitė ir pasveikina: "Sveikinimai nuo visų, kurie už jus meldžiasi". Kareiviai grubiai nuvaro drąsuoles šalin.

Teisėjas pristato tsismo sudėtį: teismo pirmininkas — Repša, tarėjai — Burokevičienė ir Gudelevičius, valstybinis kaltintojas — Kyrijenko.

Teisiamoji G. Navickaitė atsisako gynėjo, motyvuodama tuo, kad jeigu jo nematė iki teismo, tai juo labiau jis nereikalingas teismo metu, o be to, jis nieko tokioje byloje negalįs padėti. Gynėjo atsisakė ir Ona Vitkauskaitė. Teismas sutinka, kad advokatai nedalyvautų, ir jie apleidžia salę.

Skaitoma kaltinamoji išvada. Teisiamosios kaltinamos pagal LTS RBK 199 str. 1 d. už tarybinės santvarkos šmeižimą, nes daugino ir platino "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką". O.Vitkauskaitė daugino "LKB Kronikos" 42 numerį, o G. Navickaitė — 40, 41 ir 42 numerius. "LKB Kronikoje" aprašomi faktai esą šmeižikiški.

G. Navickaitė, teisėjo paklausta, ar prisipažįstanti kalta, atsako, jog nenusikaltusi, nes "LKB Kronika" esantis religinio turinio leidinys, jį spausdinusi, norėdama apginti Bažnyčią nuo persekiojimo.

Teisėjas skaito kai kurias "LKB Kronikos" ištraukas, kur paminėta Molotovo —Ribentropo paktas dėl Pabaltijo pasidalinimo, Lietuvos prievartinis įjungimas į Tarybų Sąjungos sudėtį, kaip pokario metais buvo niekinami Lietuvos patriotų lavonai miestų gatvėse, o nekalti žmonės tremiami į Sibirą. G. Navickaitė atsako, jog iš žmonių pasakojimų ji žinanti, kad tikrai taip buvo daroma. Teisėjas vėl skaito ištrauką, kur rašoma, kad Maskvoje kuriami planai kaip griauti Bažnyčią iš vidaus, ir teigia, kad tai esąs šmeižtas. Vėl skaito, kaip Pravieniškių lageryje tarp nusikaltėlių ir prižiūrėtojų nėra skirtumo, — juos skirianti tik uniforma. Navickaitė atsako, kad iš tikrųjų taip yra, nes prižiūrėtojai bausmę atliekantiems yra labai žiaurūs, grubūs ir nuolat keikiasi.

(Bus daugiau)

Lenkijos vicepremjeras Rakowski (stovi) vadovauja vyriausybės delegacijai pasitarimuose su "Solidarumo" vadais. Šalia sėdi Lech Walesa. Derybos bus tęsiamos trečiadienį.

LENKŲ UNIJOS ATIDĖJO STREIKĄ

Valdžia aiškina Bygoščo įvykius

Varšuva. — Lenkijos „Solidarumo" unijos vadai atšaukė pirmadienį numatytą įspėjamąjį streiką, protestuojant dėl Bydgoščo miesto milicijos žiauraus elgesio su unijų atstovais. Komunistų partijos politbiuras sekmadienį turėjo specialų posėdį, po kurio pakaltino unijas, kad jos vis daugiau kišasi į politinius reikalus, kelia valstybėje anarchiją ir Lenkijai kyla vis didėjanti grėsmė.

Unijų vadovybė paskelbė specialų posėdį pirmadienį, tačiau įspėjo visus skyrius nestreikuoti. Vyriausybės komisija ištirs įvykius Bydgoščo mieste.

Premjeras Jaruzelskis sekmadienį buvo nuvykęs į Sileziją, kur posėdžiavo su Varšuvos pakto vadais, sovietų maršalu Viktoru Kulikovu, su Rytų Vokietijos gynybos ministru Heizu Hoffmanu ir Čekoslovakijos — Martinu Dzuru.

„Solidarumo" unijos vadas Walesa ilgai tarėsi su vicepremjeru Rakowskiu, tačiau susitarimų nepasiekta ir trečiadienį vėl numatyta susitikti. Walesa telefonu kalbėjosi ir su premjeru Jaruzelskiu. Šis įtikino Walesą, kad visų lenkų bendri interesai reikalauja, kad derybomis ir dialogu būtų išeita iš dabartinių įtampų.

Sekmadienį kardinolas Wišinskis įspėjo, kas vyriausybė neremtų neatsakingų saugumo įstaigos veiksmų. Valdžia turi laikytis principo, kad piliečių moralinės ir fizinės teisės yra nepažeistinos. Kartu kardinolas ragino tautiečius laikytis kantriai, duoti laiko atitaisyti klaidas.

Sovietų, čekų ir rytų vokiečių spauda išreiškė pritarimą Bydgoščo įvykiams, kuriuos išprovokavo nelegalūs unijos veikėjų veiksmai, kurie šaukte šaukiasi griežto valstybės organų reagavimo.

Bratislavoje įvyko slovakų komunistų partijos suvažiavimas, kur kalbą pasakė Čekoslovakijos prezidentas Gustavas Husakas. Jis pažadėjo savo lojalumą Sovietų Sąjungai ir kaltino „imperialistines jėgas", ypač JAV, kurios didinančios savo agresyvumą ir priešsocialistinę isteriją.

Lech Walesa savo kalboje Bydgoščo mieste pasakė, kad „kai kurių nagai šiame mieste per ilgi užaugo ir juos teks apkarpyti. Tačiau ne visi valdžioje yra kiaulės, kai kuriais reikia pasitikėti. Mes nesileisime apgaudinėjami. Jei valdžia vėl bandys mus apgauti, mieste nebus pakankamai elektros stulpų pakarti prasižengusius", kalbėjo Walesa.

Varšuvos televizija perdavė žinias iš Bydgoščo, žinių pranešėjui kalbant: „Itempimai vėl sugrįžo į mūsų namus. Kas dabar bus? Ar mes sugebėsime įtikinti vieni kitus, kad nauji konfliktai veda į katastrofą? Tiek dienų mes praleidome su viltimi, kad neramumai baigiasi".

Tuoj po šios kalbos televizija rodė lenkų ir sovietų kareivius, manevruose taikingai besišypsančius, rūkančius vieni kitų cigaretes. Vaizdai iš bendrų Varšuvos pakto manevrų laikomi priminimu visiems lenkams nesikarščiuoti.

Kai kurie komentatoriai mano, kad milicijos elgesys Bydgošče pabrėžia skilimą lenkų komunistų partijoje. Daug „vanagų" linkę pakenkti nuosaikiam partijos vadui Kaniai ir premjerui Jaruzelskiui. Daug iš pareigų pašalintų komunistų bando išprovokuoti „Solidarumą" ir įtempimus didinti, kad nepraeitų dabartinės vyriausybės „atsinaujinimo" planai. Sakoma,kad tuos radikalus slaptai remia ir Maskva.

PADĖTIS SALVADORE

Komunistai randa užtarėjų JAV-se

San Salvador. — Salvadoro vyriausybė paskelbė, kad sekmadienį įvyko visa eilė komunistų puolimų, kuriuose žuvo 24 žmonės. Vyriausybės kariuomenė toliau ieško sukilėlių pasienio kalnuose, kur iškasti požeminiai tuneliai kareiviams ir ginklams slėpti.

Salvadore buvo paminėtos metinės nuo arkivyskupo Oskaro Romero nušovimo. Apie 20 jaunų sukilėlių padėjo sostinės katedroje savo organizacijos vėliavą ant didžiojo altoriaus. Po to katedroje buvo sakomos kalbos, giriančios žuvusį arkivyskupą, kuris buvęs sukilimo šalininkas.

Į Salvadorą sekmadienį atvyko dar trys amerikiečiai kariniai patarėjau, „Žaliųjų berečių" dalinio kariai. Kaip žinoma, karinių patarėjų ir ginklų siuntimas sukėlė Amerikoje nemažą kritiką. Buvęs kandidatas į prezidentus sen. Edward Kennedy griežtai kritikavo respublikonų administracijos politiką Salvadore. Jis pareiškė, kad jeigu JAV toliau vykdys dabartinį kursą, "šioje šalyje žus daug Amerikos kareivių ir Salvadoras taps antru Vietnamu".

Amerikoje prieš ginklų ir karinių patarėjų siuntimą pasisakė ir nemažai katalikų parapijų, kurios organizuoja specialias pamaldas už Salvadorą. Salvadoro respublika iki 1821 metų rugsėjo mėn. buvo Ispanijos kolonija. Ilgus metus šalis gynėsi nuo Gvatemalos ketinimų Salvadorą prisijungti. 1969 m. šalis kariavo su kaimyniniu Honduru vadinamajam "futbolo kare".

Salvadoras viena mažiausių Centrinės Amerikos valstybių. Nemažą teritorijos dalį užima vulkaninės kilmės kalnai, aštuntadalį ploto dengia džiunglės. Krašte gyvena 4.7 mil. žmonių, gyventojų tankumas — 223 gyventojai viename kvadratiniame kilometre. Beveik milijonas žmonių gyvena sostinėje El Salvadore.

Tai menkai išvystyta agrarinė šalis, kur daugiausia auginama medvilnė ir kava. Apie 49.4 nuoš. dirbamos žemės priklauso „latifundijoms", didiesiems dvarams. Gyvenimo lygis žemas, apie 43 nuoš. gyventojų yra beraščiai. Valstybinės pajamos vienam gyventojui — apie 600 JAV dolerių per metus.

Keliolika revoliucinių grupių Salvadore jungia Farabundo Marti nacionalinio išsivadavimo frontas. Augustinas Farabundas Marti, dar būdamas teisių studentas, įsijungė į komunistų eiles ir buvo ištremtas iš Salvadoro. Gvatemaloje jis organizavo darbininkų unijas ir kovos grupeles. Jis kartu su kitais Gvatemalos ir Honduro revoliucionieriais 1926 m. įsteigė Centrinės Amerikos komunistų partiją, o 1930 m. įsteigė Salvadoro komunistų partiją. Jis buvo artimas draugas su Nikaragvos komunistu Augusto Cezaro Sandinu, buvo pulkininkas Sandino vadovaujamoje komunistų armijoje. Abiems teko kalėti, gyventi ištrėmimuose. Salvadore valdžią paėmus generolui Martinesui, Marti ir kiti komunistų vadai buvo sušaudyti. Pernai Salvadoro prokomunistinės grupės savo ginkluotas jėgas pavadino Farabundo Marti vardu, panašiai, kaip Nikaragvos revoliucijos jėgos buvo vadinamos Sandino vardu.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Sovietai iškėlė į orbitą erdvėlaivį, kuriame šalia sovietų kosmonauto skrenda Mongolijos lakūnas. Jie bandys susijungti su erdvės laboratorija, į kurią kovo 13 d. atskrido du kiti kosmonautai.

— Popiežius Jonas Paulius II-sis priėmė privačioje audiencijoje William Wilson, prezidento Reagano asmeninį atstovą Vatikane. Wilsonas susipažino su popiežium Anchorage mieste vasario 26 d.

— Jungtinių Tautų pabėgėlių įstaiga apkaltino Salvadoro dešiniųjų karinę grupę, kuri puldinėja Salvadoro pabėgėlių stovyklą Hondure. Stovykla buvo perkelta toliau nuo sienos.

— Ispanijos premjeras sušaukė nepaprastą ministrų posėdį dėl dviejų karininkų nušovimo. Manoma, kad baskų teroristai bando išprovokuoti kariuomenę prieš demokratinę vyriausybę.

— Sovietų spauda kritikuoja JAV planuojamą "Greito reagavimo dalinį", kuriam vadovauti paskirtas marinų generolas "pasiutėlis Kelly".

— Sicilijoje aprimo ugnikalnis Etna, padaręs daug žalos apylinkės vynuogynams ir pastatams. Lava sudegino augalus 12,000 akrų plote.

— Karo laivynas sėkmingai išbandė naująją skriejančią raketą "Tomahawk", kuri, iššauta iš povandeninio laivo Ramiajame vandenyne, pataikė ir nuskandino laivą taikinį.

— Egipte Irano šacho sūnus Riza Pahlevi pasakė kalbą, kurioje ragino visus iraniečius susivienyti ir išgelbėti tėvynę iš dabartinės katastrofos, kurion atvedė ajatolos Khomeinio režimas.

— Izraelio opozicijos darbiečių partijos vadas Shimon Peres pasakė, kad Izraeliui reikia pradėti tiesiogines derybas su Saudi Arabija, kuri turi įeiti į Egipto — Izraelio taikos derybas.

— Statistikos biuras paskelbė, kad pernai Amerikos gyventojų skaičius padidėjo 1.6 mil gyventojų.

—Jugoslavijoje traukiniui važiuojant pro kalnus, žemės slinkimas nunešė du keleivinius vagonus. Žuvo 12, sužeisti 35 asmenys.

— Kuwaito naftos ministras pareiškė, kad Vakarų valstybės pradėjo supirkti daugiaus naftos, negu jos sunaudoja, sudarinėjami sandėliai. Tas privers naftos gamintojus mažinti produkciją.

Akcija prieš "liaudies priešus"

Bylos komunizmo priešams Lenkijoje

Varšuva. — Lenkijos žinių agentūra PAP paskelbė, kad Lenkijos generalinės prokuratūros atstovas spaudos reikalams pranešė, jog vaivadijos prokuratūra Varšuvoje nusiuntė teismui kaltinamąją išvadą dėl Močiulskio, Šeremetjevo, Stanskio ir Jandzišako bylos. Šie kaltinamieji 1979 m. rugsėjo mėnesį įkūrė nelegalią organizaciją, pavadintą "Nepriklausomos Lenkijos Konfederacija", kurioje atliko vadovaujančias funkcijas. Šią organizaciją finansavo užsienio centrai, kurių veikla priešiška Lenkijos Liaudies Respublikai ir jos sąjunginin-kams.Kaltinamieji bendradarbiavo su šiais centrais, teikė jiems informaciją apie padėtį Lenkijoje, naudojosi jų materialine — techrine pagalba, gaudavo nurodymus ryšių ir kontaktų klausimais.

Šios kontrrevoliucinės organizacijos veiklos programoje buvo numatyta jėga likviduoti konstitucinę santvarką Lenkijos Liaudies Respublikoje. Susilpninti jos gynybinę galią ir nutraukti sąjungą su socialinėmis šalimis. Močiulskis ir kiti kaltinami nusikaltimais, kurie kenkė gyvybiniams Lenkijos interesams, pareiškė atstovas spaudos klausimams.

Toliau žinių agentūra paskelbė, kad vienas iš antisocialistinės grupės, vadinamos "KOS — KOR", vadovų Michnikas atsisakė atvykti į prokuratūrą ryšium su šios grupės antivalstybinės veiklos byla. „Reuterio" agentūros žiniomis, "Solidarumo" profesinių sąjungų susivienijimo vadovybės dešiniojo sparno sudarytos grupės sukliudė valdžios atstovams pasiekti, kad Michnikas atvyktų į prokuratūrą.

Prancūzai Afrikoj

Bangui. — Prancūzija sustiprino savo kariuomenės įgulą Centrinėje Afrikos respublikoje, kur prasidėjo piktos demonstracijos prieš naujai išrinktą prezidentą David Dacko. Per savaitgalį demonstracijose žuvo trys asmenys ir apie 100 buvo sužeistų. Prancūzų kareiviai saugo miesto aerodromą ir kitas strateginiai svarbias miesto dalis. Kariuomenė bus panaudota, jei atsiras pavojus prancūzams, pareiškė vyriausybė.

Europoje auga pacifistų jėgos

Washingtonas. — Prezidento patarėjas nacionalinio saugumo klausimais Richard Allen pareiškė konservatorių konferencijoje, kad jis susirūpinęs europiečių laikysena. Vakarų Europoje labai gyvi pacifistiniai elementai, kuriuos kursto Maskva su savo "taikos ofenzyva". Vis daugiau žmonių kartoja Europoje šūkį "Better Red than dead", pasakė Allen.

Karo pratimai Vakarų Berlyne

Maskva. — Sovietų žinių agentūra pasmerkė trijų sąjunginin-kų: Amerikos, Prancūzijos ir Britanijos planuojamus karinius pratimus Vakarų Berlyne. Tie manevrai atidengia "agresyvius jausmus", rašo Tass, pabrėždamas, kad Berlyno "pažangiosios jėgos" smerkia šį Vakarų sumanymą vykdyti karinius manevrus šiame taikos mieste. Vakarai atidengė, kad pratimuose dalyvaus 2,500 kareivių, 80 tankų ir 300 kitų motorizuotų vežimų.

Fordas Kinijoje

Pekinas. — Buvęs prezidentas Geraldas Fordas lankosi Kinijoje, kur jis viešės šešias dienas. Jis pareiškė kinų užsienio reikalų ministeriui Huang Huai, kad JAV santykiai su Kinija stovi ant stiprių, abiem pusėm naudingų pagrindų. Sakoma, kad Fordas atvežė Kinijos vyriausybei asmeninį prezidento Reagano laišką.

Irako raketos griauna miestus

Beirutas. — Irako karinės jėgos šeštadienį savo sovietų gamybos raketomis apšaudė Ahwazo ir Dezfulo miestus Irane. Miestams padaryta daug nuostolių, daug iraniečių gyvi palaidoti pastatų griuvėsiuose, skelbia Libano spauda. Tai jau ketvirta Irako ataka "Frog — 7" raketomis.

Turkijos šventės

Ankara. — Turkijos spaudoje vyksta atsargūs debatai dėl karinės vyriausybės nutarimo panaikinti dvi valstybines šventes. Jų atšaukimas pakelsiąs darbo našumą, skelbia vyriausybė. Viena panaikinama šventė yra gegužės 27 d., kada būdavo minimas diktatūros panaikinimas. Toji Laisvės ir Konstitucijos diena skaldė tautą, sakoma vyriausybės nutarime. Panaikinama ir gegužės 1-ji, kurią savo agitacijai išnaudodavo turkų komunistų partija. Gegužės 1-ji Turkijoje būdavo švenčiama kaip Pavasario diena, gėlių festivalis, tačiau kairiosios partijos mėgdavo panaudoti šią šventę savo tikslams, darbininkų demonstracijoms.

Stockman apie piliečių teises

Washingtonas. — David Stockman, biudžeto vykdymo įstaigos direktorius, pareiškė televizijos "Issues and Answers" programoje,kad amerikiečiai per daug įpratę tikėtis įvairiausių valstybės patarnavimų. Jo nuomone, vyriausybei visai nedera siūlyti piliečiams butus, psichiatrinį gydymą ar teisininkų patarnavimą. Tai nėra vyriausybės pareiga. Įvairios grupės, siekdamos, kad visuomenė naudotųsi jų patarnavimais, siekė įstatymų, kad tokie patarnavimai būtų įvesti. Pagrindinės žmonių teisės per paskutinius 10 metų pradėjo apimti ir tokias sritis, kurių organizavimu vyriausybei visai nereikėtų rūpintis. Jei kam nors kada nors gali prireikti kokių patarnavimų, tai tuoj vyriausybė turi finansuoti ir parūpinti tuos patarnavimus. Šitokią nuomonę mes atmetame, pasakė Stockman.

Pakistanas bando atgauti piratus

Islamabadas. — Pakistano prezidentas Mohammad Zia paskelbė, kad jis kreipėsi į Siriją, reikalaudamas sugrąžinti į Pakistano rankas tris keleivinio lėktuvo grobikus, kurie bus teisiami ne tik už lėktuvo pagrobimą, bet ir už Pakistano diplomato nužudymą Afganistane. Pakistano vyriausybė paruošė raportą Sirijai apie 54 pakistaniečių nusikaltimus. Sirija pamatys, kad jie nebuvo politiniai kaliniai, bet paprasti nusikaltėliai, kuriuos reikėtų sugrąžinti Pakistanui.

KALENDORIUS

Kovo 24 d.: Gabrielis Ark., Hilda, Daumantas, Nika.

Kovo 25 d.: Heraldas, Liucija, Vaišvilkas, Kantė

Saulė teka 5:49, leidžiasi 6:06.

ORAS

Saulėta, temperatūra dieną 45 l., naktį 35 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI. PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

APSISAUGOJIMAS NUO PAKELTO KRAUJOSPŪDŽIO

Apsisaugojimas nuo pakelto kraujospūdžio (hypertensijos) yra svarbesnis už jo gydymą.

prof. gyd. Lot B. Page

Baltimorėje esąs John Hopkins universitetas yra vienas pajėgiausių universitetų pasaulyje. Jis suruošė mokslinius pasitarimus pakelto kraujospūdžio reikalu. Profesorius, gyd. Lot. B. Page, dirbąs Tuft universitete, minėtame pasitarime reikalavo, kad gydytojai kreiptų didesnį dėmesį į **APSAUGĄ** (prevention) nuo pakelto kraujospūdžio. Tokia apsauga bus galima kai gydytojai reikalaus žmones saugotis hypertensijos. Negana laukti, kol atsiras pakeltas kraujospūdis ir tik tada jį gydyti. Gydytojai privalo užbėgti pakeltam kraujospūdžiui už akių.

TRYS SVARBIAUSIOS PRIEŽASTYS

Trys svarbiausios pakelto kraujospūdžio priežastys: 1. paveldėjimas, 2. nutukimas ir amžius, 3. gausus mineralų, ypač druskos, vartojimas.

Vaikai, turį pakilusį kraujospūdį, turės jį per visą savo gyvenimą. Tokių vaikų tėvai dažniausiai turi hypertensiją. Šio fakto susekimas nurodo paveldėjimo įtaką hypertensijai.

Hypertensijos neturinčios žmonių grupės randamos įvairiose pasaulio dalyse, skirtingose klimatinėse sąlygose ir nevienodoje aplinkoje. Tokie pakelto kraujospūdžio neturį žmonės turi tris jiems būdingus savitumus. 1. Jie yra atsiskyrę nuo Vakarų civilizacijos, 2. Nenutukę, bet liesi - liekni ir tokiais lieka visą gyvenimą: dirba ir nenutunka net senatvės sulaukę. 3. Jų maiste mažai valgomosios druskos.

Neturinčių hypertensijos žmonių kultūrinis atsiskyrimas nerodo, kad jie iš prigimties atsparūs pakeltam kraujospūdžiui. Pvz.: tokie polynezai, patekę Vakarų kultūron, netrukus išvysto pakeltą kraujospūdį. Taip tvirtina prof. Page, daugiausiai tyrimų atlikęs su žmonėmis, gyvenančiais Solomonų salose.

NESVEIKI PAPROČIAI PAKELIA KRAUJOSPŪDĮ

Sunku nustatyti, kuris veiksnys pakelia kraujospūdį. Žmonės tuo pat laiku pakeičia ne vieną dalyką. Atsilikusių kraštų žmonės, atsidūrę vakariečių aplinkoje, pasisavina daugelį jų gyvenimo savybių. Nežiūrint minėto sunkumo, aišku, kad padidėjęs kūno svoris ir amžius aiškiai turi ryšio su kraujospūdžio padidėjimu.

Polinezijos gyventojai, pasisavinę vakariečių gyvenimo būdą, netrukus padidina ir savo kūno svorį. Neturį ryšio su kitais, vakariečiai samoanai yra labai liesi - liekni. Jų kraujospūdis yra pats žemiausias pasaulyje. Tuo tarpu, prie vakariečių pritapę — Havajuose gyveną samoanai ima riebėti ir jų kraujo spaudimas, kaip tautos, yra pats aukščiausias pasaulyje.

Tyrimai atlikti su laivyno pilotais parodė, kad svorio padidėjimas, ypač jei jis padidėja ankstyvame amžiuje, (20 - 30 metų žmonėms), yra labai kenksmingas sveikatai. Pariebėjus ir paskui sumažinus kūno svorį, nevisada kartu sumažinamas ir kraujospūdis. Jei svoris nepakyla iki žmogus sulaukia 50 metų amžiaus — tada svorio padidėjimas mažiau įtakoja kraujospūdį.

GAUSIAU VALGYDAMAS DAUGIAU SUNAUDOJI MINERALŲ

Žmonės gausiau valgydami daugiau sunaudoja mineralų (elektrolitų). Tada kūne atsiranda ne tik riebalų, bet daugiau druskos. Darosi sunku atskirti, ar kalorijų gausa maiste, ar druskos perviršis įtakoja kraujospūdžio pakilimą.

Pietiniame Irane gyveną atsiskyrėliai nomadai (Qash - Qai) yra liesi ir darbštūs. Jie nepriaugina svorio ilgo amžiaus sulaukdami. Jie minta maistu, turinčiu savyje daug valgomosios druskos. Jų tarpe beveik kas septintas (15%) turi pakeltą kraujospūdį. Tai gausaus druskos vartojimo aukos, nors ir kūno liesumu pasižyminčios.

SAUGOKIMĖS SŪRAUS MAISTO

Tam tikras valgomosios druskos kiekis, lygiai kaip ir šilimos, vandens ar maisto yra žmogui būtinas. Čia kalbama apie tų gėrybių perviršį. Dabartinis amerikietis suvartoja druskos iki dvidešimt kartų daugiau, nei jo kūnui reikia. Čia žmonės kasdien suvartoja druskos nuo 100 iki 200 mEq (miliekvivalentų), o kūnui per dieną tereikia jos vos dešimt miliekvivalentų. Aiškumo dėlei, mediciniškas terminas miliekvivalentas suprastinas maždaug taip: du (2) gramai druskos lygu septyniasdešimčiai (70) miliekvivalentų (mEq). Arbatinis šaukštelis druskos sveria arti 5 gramų. Žmogui valgomosios druskos per parą reikia mažiau pusės arbatinio šaukštelio, o amerikiečiai įvairaus maisto formoje sunaudoja druskos net iki 20 kartų daugiau. Ypač maistas dėžutėse yra labai sūrus.

Dabar gydytojai susirūpino tokiu druska gausiu maistu konservuose (processed food).

VENKIME SŪRAUS KONSERVUOTO MAISTO

Šiame krašte konservuotame maiste (dėžutėse) randama net iki 415 įvairių priedų. Vienas jų yra valgomoji druska. Druska gali pakelti kraujospūdį nuo 10 iki 30% žmonėms vartojantiems sūrų maistą. Kitiems 70% žmonių druskos gausumas nekenkia. Iš minėtų maisto priedų (415) nekenksmingais sveikatai laikomi 305.

Druskos pajėgumas pakelti kraujospūdį 30%, o ne 70-čiai procentų žmonių priklauso nuo įgimto žmogaus atsparumo druskai. Žmonės, iš prigimties (genetically) nelinkę pakeltam kraujospūdžiui, gali gyventi iki senyvo amžiaus nors ir vartodami daug druskos bet dėl to neišvystydami pakelto kraujospūdžio.

PAKELTĄ KRAUJOSPŪDĮ GALIMA SUMAŽINTI

Sumažinimas pakelto kraujospūdžio yra pasiekiamas stovis. Žmonės pasiduoda įkalbami. Šiame krašte televizijos skelbimai žmones nuteikia nesveikai — per sūriai mitybai ir kitai nesveikai elgsenai. Skelbimai keičia žmogaus gyvenimą. Todėl svarbu gerų sveikatos reikaluose nusimanančių ir žmonių gerovei pasišventusių medicinos darbuotojų patarimų klausyti ir juos vykdyti.

Išvada. Venkime blogų pranašų - tokių prekybininkų siūlomo nesveiko maisto. Pildykime gydytojų nurodymus. Dabar mažiausiai trečdalis pacientų nepildo gydytojų patarimų. Nuo šios gavėnios tenelieka nė vieno lietuvio tokioje mediciniškoje nuodėmėje. Kaip bitės iš žiedų, taip mes iš gerų mediciniškų patarimų pasisavinkime geriausią nektarą savos sveikatos didinimui ir laimingesnio gyvenimo sulaukimui.

Pasiskaityti. Internal Medicine and Cardiology News, Vol. 14. No. 5. March 1,1981.

Juk tai nesutaikomi dalykai, kai vienus šaukia kraujo lieti, o kitų degtinės upelius lieja patys juose skęsta ir mūsų tėvynę skandina!

Vaižgantas

Savanoris Antanas Matukas su žmona Eleonora. Jis savo nepriklausomybės kovų pergyvenimus pasakojo Sodybos pažmonyje.

Nuotr. m. Nagio

NEVALGYMU BANDO GERINTI SVEIKATĄ

Klausimas. Esu motina. Man labai rūpi mano vaikų sveikata. Turiu sūnų, kuris yra vedęs, 33 m. amžiaus, 5 pėdų 9 colių ūgio, sveria 149 svarus. Jis yra stambokų pečių. Mano sūnus, norėdamas sulaukti ilgo amžiaus ir sutaupyti pinigų, pradėjo valgyti tik penkias dienas savaitėje. Antradieniais ir ketvirtadieniais visai nevalgo; tik geria vandenį ir arbatą be cukraus. Tik šeštadieniais valgo su cukrumi. Kitomis dienomis valgo be cukraus ir be jokių saldumynų. Duonos valgo labai mažai; tik pusę svaro į savaitę.

Jis sakosi, kad vadovaujasi kažkieno patarimu. Jis niekur nedirba, bet norėdamas save išlaikyti fiziškai sveiką, kas antra diena bėga po keturias mylias. Bėga net ir badavimo dienomis, jeigu taip pasitaiko. Jis neturi didelio palinkimo nutukti. Tais laikais, kai valgydavo pilnai ir kasdien - jo svoris būdavo 155-160 svarų.

Bijau, kad taip besimaitindamas vietoje ilgo amžiaus netaptų paliegėliu ir nesugadintų sveikatos. Jau dabar jis pradeda atrodyti išbalęs. Jis mano, kad mano rūpesčiai yra be pagrindo. Prašau jus, daktare, patarkite.

Atsakymas. Ne viena tamsta rūpinies dėl jau išbalančio sūnaus nevalgymo. Pasakos čigonas irgi pratino savo arklį nuo ėdesio. Būtų atpratinęs, jei arklys nebūtų nugaišęs. Panašus likimas laukia kiekvieno, kuris atsisako kasdieninio mišraus - balansuoto maisto.

Tamstos sūnus gyvena gėrio ir blogio mišinyje. Jis lengvai pasidavė pelnagaudžių žabangoms - ėmė gyventi pagal sveikatą alinančią dietą. Pelnagaudžiai pasiūlo šimtus sveikatai kenkiančių mitybos receptų. Tegul sūnus pasiskaito 1981 m. gegužės mėn. Consumer Guide telpančią įvairių dietų apžvalgą. Jis įgaus supratimą apie sveiko maisto svarbą sveikatos išlaikymui. To nebus gana. Sūnaus lengvapėdiškumą reikės mažinti gydytojo bei klinikinio psichologo pagalba. Jam būtinai reikia sustiprinti savą asmenybę. Tada jis pajėgs kritiškai vertinti pelnagaudžių pasiūlas. Dabar jis yra ant labai nesveiko kelio, kurį būtinai reikia keisti sveikesniu.

Klaidos atitaisymas. Pereitame „Kelias Sveikaton" be gydytojo žinios buvo patalpinta tvirtinimas, kad reikia naudoti triglyceridus, kai tikrumoje reikia su jų perviršium tvarkytis, kaip ir su cholesteroliu tvarkomasi.

MANKŠTA ŠLAUNŲ, KLUBŲ IR JUOSMENS RAUMENŲ SUSTIPRINIMUI, LANKSTUMO PAGERINIMUI

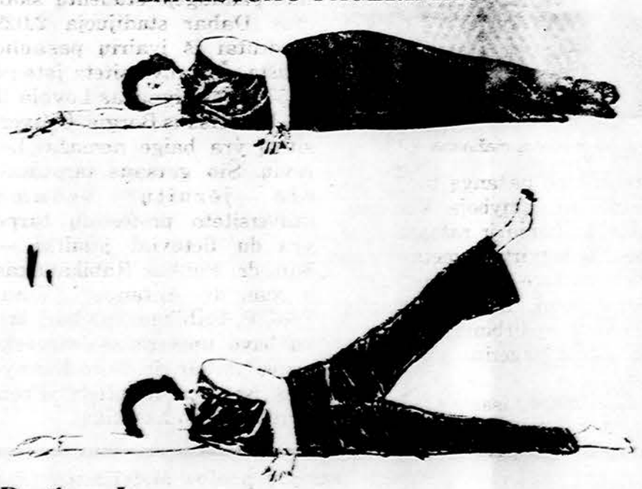

Pratimas I — KOJŲ KĖLIMAS

Gulėdamas ant dešinio šono galvą padėk patogiai ant ištiestos rankos. Antrą ranką ir plaštaką laikyk ties juosmeniu — lygsvarai išlaikyti. Kojos suglaustos. Stuburas lengvai išlenktas. Kelk koją aukštyn, kiek gali. Nesulenk kelio. Sugrįžk į pradinę padėtį. Pakartok mažiausiai 5, daugiausiai — 10 kartų. Tą patį pakartok atsigulęs ant kairiojo šono.

Pratimas II — ŽIRKLINIS PASISPARDYMAS

Gulėdamas ant dešinio šono stipriai spardykis pirmyn ir atgal (panašiai į žirklių judėsius). Nesulenk kelių. Kartok 10 kartų. Tą pati daryk gulėdamas ant kairio šono.

Pratimas III — ŠONO IŠTEMPIMAS

Tuo pat metu kelk viršutinę kūno dalį ir kojas per petį ir klubą žiūrėdamas į kulnį. Tokią padėtį laikyk iki suskaičiuosi iki 4. Sugrįžk į pradinę padėtį. Nesulenk kelių. Pradėk trimis tokiais pratimais. Kas savaitę vienu pratimu didink iki pasieksi dešimties.

SAN FRANCISCO

NAUJA LB APYLINKĖS VALDYBA

Visuotiniame San Francisco LB apylinkės narių susirinkime 1981 m. vasario 22 d. buvo išrinkta nauja valdyba, kuri pasiskirstė pareigomis: pirm. Alfonsas Vindašius, vicepirm. Tomas Grybinas, sekr. Gediminas Mažeika, ižd. Aldona Butkutė ir renginių vadovė Julija Liesytė-Fraser.

Perduodant pareigas, buvusios valdybos pirm. Romas Tervydis, kuris porą metų sėkmingai vadovavo apylinkei, išreiškė nuoširdžią padėką valdybos nariams už sąžiningą pareigų atlikimą ir nuveiktus darbus.

Naujajai valdybai linkėjo sėkmingos veiklos — puoselėjant lietuvių tautos kultūrą, ginant pavergtos tėvynės reikalus, palaikant artimus ryšius su mūsų kaimynais pabaltiečiais, Pavergtų tautų komitetu, spauda ir vietinės valdžios pareigūnais.

LB darbai bus dar našesni, jeigu valdyba paseks krašto administracijos politinę raidą, ir kur sąlygos leis, primins mūsų kovos tikslus siekiant Lietuvai valstybinės nepriklausomybės. Tokių progų San Francisco mieste dažnai atsiranda, nes JAV kongresas atsiunčia įvairių komisijų, kurios renka medžiagą iš etninių grupių apie Sovietų Sąjungos genocidinę politiką jos okupuotuose kraštuose.

Dabar iškyla Molotovo-Ribentropo akto panaikinimo akcija, kuris sudarė sąlygas Sovietų Sąjungai okupuoti Pabaltijo kraštus. Padaryta skriauda tebėra neatitaisyta ir mes visi esame už šio akto panaikinimą.

Valdybai teks atkreipti dėmesį ir į organizacinius reikalus, nes artėja LB 30 metų sukaktis, kai ji buvo įregistruota (1952 m.) Connecticut valstijoje ir tapo pilnateisė šio krašto lietuvių organizacija, savo šakota veikla atlikusi daug kultūrinių ir politinių darbų.

Malonu matyti, kad į valdybą įsijungė net trys jaunesniosios kartos atstovai, o kiti du turį nemažą patyrimą organizacinėje veikloje. Jūsų sutartinis darbas tikrai puoš didžiąją Lietuvių Bendruomenės šeimą.

Petras Indreika

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.

Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates $42.00 — Chicago, Cook County, Illinois, and Canada. Elsewhere in the U.S.A. $40.00. Foreign countries $42.00

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	$42.00	$25.00	$17.00
Kanadoje (kanadiškais dol.)	$46.00	$26.00	$18.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	$42.00	$25.00	$17.00
Užsienyje	$42.00	$25.00	$17.00
Kitur — Amerikoje	$40.00	$22.00	$15.00
Savaitinis	$28.00	$17.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

THE FORTY YEARS OF DARKNESS

Parašė Dr. Juozas Vaišnora

Apie istorinius lietuvių kovos metus.

Į anglų kalbą išvertė Juozas Bulevičius

Kaina $2. Kietais viršeliais — $3.

Ši įdomi knyga gaunama:

DRAUGE, 4545 W. 63 St., Chicago, Ill. 60629

Advokatų Draugija

VALDEMARAS BYLAITIS

IR

VINCAS BRIZGYS

Teisių daktarai

2458 W. 69th St., Chicago, Ill.

Visi tel. 778-8000

Valandos pagal susitarimą

Tel. 737-6250

DR. A. R. PUSTELNIKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

6517 S. Kedzie Ave.

Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS

Akušerija ir moterų ligos

Ginekologinė Chirurgija

6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446

Jei neatsiliepia, skambinti 374-8004

Priima ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šeš. 12 iki 4 val. popiet

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 11:30 val. ryto iki 3 val. popiet.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS SPECIALISTĖ

MEDICAL BUILDING

3200 W. 81st Street

Val. Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p. p.

Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS

2709 West 51st Street

Tel. — GR 6-2400

Val. pagal susitarimą pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9 antrad. ir penkt. 10-4 šeštad. 10-3 val.

Ofs. HE 4-1818. Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė vidaus ligos

2454 West 71st Street

(71-mos ir Campbell Ave. kampas)

Val. pirmad. antrad. ketvirtad. ir penktad. 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-0067

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

Ofs. 742-0255, namų 584-5527

Dr. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINĖS LIGOS — CHIRURGIJA

1185 Dundee Ave.

Elgin, Ill. 60120

Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Tel. — BE 3-5893

Specialybė Akių ligos

3907 West 103rd Street

Valandos pagal susitarimą

Tel. 372-5222, 236-6575

Dr. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

Ofisai:

111 NO. WABASH AVE.

Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

JOKŠA

VAIKŲ LIGOS

6441 S. Pulaski Rd.

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

8104 S. Roberts Road

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. 563-0700

Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)

OPTOMETRISTAS

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

6132 S. Kedzie Ave. Chicago

WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGOS

KOSMETINĖ CHIRURGIJA

Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA

2656 W. 63rd Street

Val. antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 vak.

Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

Įstaigos ir buto tel. 652-1381

DR. FERD. VYT. KAUNAS

Gydytojas ir Chirurgas

DIPLOMATE, AMERICAN BOARD OF FAMILY PRACTICE

1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.

Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šešt.

DR. C.S. ŠIAUČIŪNAS

DANTŲ GYDYTOJAS

4912 W. 14th Street

Cicero, Illinois

Tel. 656-2441

Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KYRAS

DANTŲ GYDYTOJA

2659 W. 59 St., Chicago

476-2112

Val. pagal susitarimą. Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštad. 10 iki 1 val.

Ofiso tel. 434-2123, namų 448-6195

DR. V. TUMASONIS

CHIRURGAS

2454 West 71st Street

Val.: pirm., antrad., ketv. ir penktad. 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Tel. REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvis gydytojas

3925 West 59th Street

Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt uždaryta

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772

DR. PETRAS ŽLIOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6745 West 63rd Street

Val. pirm., antr. ketv. ir penkt. 2-7) šeštadieniais pagal susitarimą

Istorinė kelionė —

BAŽNYČIOS RIBŲ PRAPLĖTIMAS

Nagrinėti pagrindinai popiežiaus Jono Pauliaus II kelionę Azijos kraštuose dar tiksliai neįmanoma. Kaip Vatikano II susirinkimas plačiau atidarė duris ir langus į Bažnyčios gyvenimo vidų ir išorę, bet tik po daugiau kaip dešimties metų dulkės nusėdo, vanduo nurimo, taip ir popiežiaus tokio pločio kelionė į didžiausiąjį kontinentą tuo tarpu neleidžia daryti plačių išvadų. Tai parodys tik istorija, tai parodys ir tų tautų žmonės, kurie popiežiaus laukė ir iškilmingai jį sutiko.

Dabar jau galima teisingai tarti tik su vienu „L'Osservatore Romano" redaktorium, kad „epocha, kai katalikų Bažnyčios centras tebuvo tik Roma ir jai artimos kaimyninės bendruomenės, o visa kita — tik tolimi pakraščiai, jau baigėsi. Dešimties metų laikotarpy Tolimųjų Rytų bendruomenes popiežiai jau du kartus aplankė". Taip rašė Virgilio Levi prieš pat popiežiaus kelionę į Filipinus.

Ir dar daugiau. Niekada popiežius nėra skelbęs palaimintaisiais išpažinėjus ar kankinius ne Romoje. Šį kartą jis Maniloje paskelbė filipinietį Lauryną Ruiz ir jo draugus, kurie prieš kelis šimtmečius buvo nukankinti Nagasaki vietovėje, Japonijoje. Čia vėl buvo praplėstos katalikų Bažnyčios sielovadinės ribos ir išaukštintas herojizmas, kuris buvo krikščioniškas iki mirties.

Filipinų valstybėje, išmėtytoje daugely salų, krikščioniškos tradicijos yra giliai suleidusios šaknis. Nors tose salose yra nemažai turto, bet dar daugiau skurdo, nesutarimų, tarpusavių kovų ir žudynių, kurių negali užbaigti nei demokratinė, nei autoritatyvinė vyriausybė. Kovoja skirtingų genčių žmonės tarp savęs, kovoja ir skirtingų tikėjimų tos pačios tautos vaikai vieni prieš kitus. Bet Filipinai tikisi iš popiežiaus daugiau negu suraminimo — jie laukia taikos, geresnio gyvenimo savo tarpe, didesnės broliškos meilės ir teisingumo. Žemiškų reformų popiežius nepadarė, bet jis atnaujino jų tikėjimą ir pasitikėjimą aukštesne galybe.

*

Guam salon ir Japonijon pop. Jono Pauliaus kelionės savo istorine prasme nėra nė kiek menkesnės už kelionę į Filipinus. Uždara ir dar gana primityvi Ramiojo vandenyno sala, neseniai gavusi savivaldą ir katalikų administracinį vienetą, tokių iškilmių, tokio svečio ir tokios misijos nebuvo mačiusi ir net tikėjusis. Tai krikščionybės ir žmoniškumo išryškinimas plačia apimtimi, tai Bažnyčios ribų nukėlimas į tolimą salą, kurios vėl ilgai didieji svečiai nelankys. Ir tos salos gyventojai laukia geresnio gyvenimo, pažangos, kultūrinių apraiškų, kuriose aukštesniu laipsniu pasireikštų jų senosios tradicijos, atšviežintos naujais įspūdžiais ir nauja patirtimi.

Didesnis įvykis — tai Japonija. Čia krikščionių, palyginus su gyventojų skaičiumi, yra tik saujelė. Bet Japonija savo pažanga, savo ekonominiu gyvenimu, išsimokslinimu yra pranašesnė už kitas Azijos tautas ir toli pralenkusi silpnesniąsias. Pagarba tėvams ir savo vyresniesiems, pagarba teisėtam autoritetui yra įaugusi tiesiog japono prigimtyje. Jie tradicijas gerbia, jų mėgina laikytis ir dar išlaiko net modernaus pasaulio mišinyje ar importuotose įtakose. Šiame krašte nebuvo galima laukti tokio entuziazmo kaip Filipinuose, nes daugeliui jų popiežius tebuvo tik katalikų svečias, bet jo žodžiai, jo lankymasis Hirošimoje, kur buvo numesta pirmoji atominė bomba, sutapo su japonų sentimentais ir troškimais, kad karo daugiau nebūtų, ir noru taikos, kurią taip gerai išryškino popiežius.

Tas Bažnyčios ribų praplėtimas yra didelės reikšmės ir pačiai Bažnyčiai, kuri savo meile, gėriu ir teisingumu nori apimti visas tautas ir visą žmoniją. Popiežius yra Bažnyčios vadovas, atstovaująs visai gero trokštančiai žmonijos daliai, juo labiau katalikų Bažnyčiai, Kristaus įsteigtai ir saugomai. Nuo čia prasideda ta Virgilio Levio minėta epocha, kuri baigia senovę ir pradeda naują kelią į žmonių širdis, protus ir valias, veikdama žodžiu ir darbu, kad Kristaus vardas būtų visų su pagarba minimas.

*

Šv. Tėvo kelionė į Tolimuosius Rytus nėra politinė ar socialinė. Ji yra išimtinai pastoracinė. Jos tikslas stiprinti tikėjimą tuose kraštuose, kuriems Bažnyčios centras yra labai toli. Jie dažniausiai mano, kad jų ryšys su Bažnyčios centru tėra tik dvasinis ir kad popiežiui jie tėra tik nepažįstami krikščionys. Pastoracinė popiežiaus kelionė į vieną ar kitą kraštą yra sujungimas bendriems tikėjimo tikslams visų krikščionių, kad jie jaustų atsakomybę už Evangeliją žemėje, kad jie iš arčiau pažintų Kristaus atstovą žmonėms ir rūpintųsi krikščionybės, tuo pačiu ir žmonijos ateinančių kartų likimu.

Popiežiaus Jono Pauliaus II kelionė į Tolimuosius Rytus arba anksčiau į Braziliją ar Meksiką turi šiek tiek ir politinės bei socialinės reikšmės. Popiežių enciklikos, kaip Rerum Novarum, Graves de Communi, Mater et Magistra ar Populorum Progressio, pastūmėjo ne tik katalikus rūpintis socialiniais reikalais, bet ir politikos vairuotojams suteikė naujų idėjų ir priemonių socialinį teisingumą laikyti ir politikos dalimi, — šiuo klausimu daugiau rūpintis. Nors Rytų tradicijos įvairuoja pagal paskirus kraštus ir socialinis gyvenimas turi skirtingas formas, bet ir ten popiežius, gerbdamas tradicijas ir kviesdamas jas išlaikyti, nedviprasmiškai pabrėžė socialinį klausimą, kuris liečia politiką, darbdavių ir darbininkų santykius, reikalą vieni kitiems pagelbėti, kad visi jaustųsi vienos žemės žmonės ir vieno Dievo vaikai.

Išvadas bus galima daryti tik už kelerių metų. Šiuo metu negalima analizuoti visų pasisakymų ir atsakymų, nes tai idėjos, kurias praktiškai turės taikyti Bažnyčia, juo labiau tos popiežiaus aplankytos tautos ir valstybės, kurios tik politinėmis priemonėmis bando spręsti žmonių tarpusavius santykius, naikinti skurdą, kelti gyvenimo lygį. Ilgų distancijų išvados pasirodys keikviename popiežiaus aplankytų kraštų skirtingai. Tokios idėjos, kokias skelbė popiežius kelionėje, nemiršta. Jų realizavimo reikalauja pats gyvenimas. Pasėta sėkla savu laiku tikrai duos gausų derlių.

P. G.

PLIENO REIKŠMĖ PASAULY

J. MIŠKINIS

Turbūt vargu ar galima rasti medžiagą, kurios reikšmė žmonijos istorijoje būtų didesnė už plieną. Kai žmogus išmoko išlydyti plieną iš geležies rūdos pagaminti iš plieno įrankius, prasidėjo greitesnis gamybinių jėgų vystymasis. Ypač didelė reikšmė pasireiškė industrializavimo laikotarpiu, t.y. XVII-XIX šimtmetyje, kai manufaktūros vietą užėmė mašinomis ir mechanizmais aprūpinti fabrikai, o XX a. ryšium su naujais mokslo ir technikos pasiekimais metalurgijos vystymo tempai dar labiau padidėjo.

Seniai mokslininkų yra nustatyta, kad pagal savo fizines ir chemines savybes plienas — nepakeičiama konstruktyvinė medžiaga, visų pirma, gaminant gamybos priemones ir ginklus. Pastaruoju metu, didėjant plataus vartojimo prekių gamybai, metalo apdirbimo pramonėje, automobilių, šaldytuvų, elektrotechnikos ir kitose gamyklose daugiau yra suvartojama plieno ir, be to, plataus vartojimo priemonėms gaminti. Žodžiu, plieno panaudojimo pramonėje plėtimas yra glaudžiai susijęs su moksline - technikine pažanga.

Masinė plieno gamyba žymiai atpigino plieno kainą pramonės kraštuose, todėl galima jo daugiau vartoti pramonėje ir statyboje. Ypač didelę reikšmę turi plieno junginiai, sudaryti su kai kurių elementų priemaišomis. Be to, didelis žingsnis plieno metalurgijoje buvo padarytas XX a., sukūrus elektros lydymo krosnis ir pradėjus gaminti labai aukštos kokybės plieną.

Vakarų Vokietijoje plieno gamyba yra nuolatos mažinama.

Šiuolaikinė mokslinė technikinė raida turėjo didelę įtaką ir metalurgijos pramonei. Iš vienos pusės, visame pasaulyje vykstantis industrializavimas, spartus pramonės augimas reikalauja vis daugiau plieno. Antra vertus, atsiranda rimti plienui konkurentai - spalvoti metalai, aliuminis, įvairiausios sintetinės plastmasės. Šiuolaikinė plieno metalurgija vystosi, veikiama šių dviejų veiksnių.

Pažymėtina, kad juodosios metalurgijos gamybinis ciklas susideda iš trijų fazių. Pirmoji fazė — tai ketaus gamyba, antroji — plieno gamyba ir trečioji — valcuoto metalo gamyba. Technikinė šių laikų pažanga palietė visas tris fazes. Ketaus gamyboje tai aukštakrosnės turi iki 3000 kūb. metrų talpos. Plieno gamyboje labai sparčiai diegiami deguonies konverteriai, kurie kelis kartus mažesni už marteno krosnis, jiems reikia mažiau kapitalinių įdėjimų ir aptarnaujančio personalo. Pavyzdžiui, JAV deguonies konverterių lyginamasis svoris bendroje plieno gamyboje išaugo nuo 0,5% 1957 m. iki 44%, o dabar virš 63%. Gi Japonijoje, kuri savo gamybinį aparatą pradėjo modernizuoti pokario metais, deguonies konvertorių lyginamasis svoris siekia net 77%. Taip pat sparčiai auga plieno gamyba elektros krosnyse. Tokiu būdu tradiciniai plieno gamybos metodai neteko savo pozicijų.

Pasak mokslininkų, bene daugiausia pakeitimų įvyksta trečioje fazėje — valcuoto plieno gamyboje. Galingi valcavimo įrenginiai, platus valcuoto plieno asortimentas, nauji gaminiai (ypatingai plona skarda, spalvotais metalais arba plastmasėmis padengta skarda, didelių gabaritų valcuotas lapas, profilinis valcuotas plienas), tikslus valcavimas ir daug kitų naujovių — visa tai rodo nenutrūkstamą technikinę pažangą tradicinėje plieno gamyboje. Vis daugiau kalbama ir rašoma apie naują, ketvirtąją metalo perdirbimo fazę — valcuoto plieno terminį, mechaninį arba cheminį apdirbimą, kuris labai gerai pagerina plieno kokybę.

Šiuo metu visame pasaulyje vykstantis industrializavimo procesas reikalauja vis daugiau ir daugiau plieno. Pavyzdžiui, statistiniai duomenys rodo, kad 1937 m. pasauly buvo išlydyta 137 milijonai tonų plieno, 1950 m. jau 192 mln. t., 1970 m. per 596 tonas. Pirmoj vietoje buvo JAV 125 mln. tonų, S. Sąjunga — 116 mln. t., Japonija — 93 mln. tonų.

Nustatyta, kad pagrindinė pasaulio plieno gamybos apimtis sukoncentruota labiausiai išsivysčiusiose industrinėse valstybėse. Tačiau santykis tarp atskirų plieno gamintojų iš esmės pakito. Didžiausias šuolis įvyko Japonijos metalurgijos pramonėje, kuri iš šeštosios vietos pakilo į trečiąją vietą.

Būdingas pokarinio laikotarpio bruožas yra tolesnis plieną gaminančių valstybių rato planas. Mažos industrinės valstybės, kaip Austrija, Švedija, Olandija, Belgija, dar labiau specializuojasi aukštos kokybės plieno gamyboje, kad išlaikytų metalurgijos milžinų konkurenciją. Anglija, Vokietija, Prancūzija, Italija ir kitos, taip pat neatsilieka nuo aukštos kokybės plieno gamyboje, nes tai yra būtina ginklavimuisi. Silpnai išsivysčiusios šalys stengiasi sukurti nacionalinę metalurgijos pramonę. Plieno gamybą jau sukūrė Indija, Brazilija, Meksika, Venezuela, Jungtinės Arabų valstybės, Alžyras ir kiti kraštai.

Pastaraisiais dešimtmečiais gerokai pasikeitė ir metalurgijos žaliavų bazės. Kai kuriose šalyse, sumažėjus geležies rūdos atsargoms, tenka naudoti blogesnės kokybės išteklius. Tuo tarpu intensyvios geologinės paieškos daug kur atskleidė dideles geležies rūdos atsargas, kurios pasižymi aukšta kokybe ir galimybėmis pagaminti iš jos geros kokybės plieną.

Popiežiškame Gregorianumo universitete Romoje šiemet padaugėjo studentų skaičius. Dabar studijuoja 2.029 studentai iš įvairių pasaulio kraštų. Šį universitetą įsteigė 1553 m. šv. Ignacas Loyola ir šv. Pranciškus Borgia. Universitetą yra baigę nemažai lietuvių. Šio garsaus tarptautinio jėzuitų vedamo universiteto profesorių tarpe yra du lietuviai jėzuitai — kun. dr. Paulius Rabikauskas ir kun. dr. Antanas Liuima. Prof. P. Rabikauskas kurį laiką buvo universiteto vicerektorius, dabar jis dėsto Bažnyčios istorijos fakultete. Prof. Liuima dėsto asketiką.

Filipinų prezidento žmona Imelda Marcos ir kardinolas Sin.

JEI POPIEŽIUS NUVYKTŲ Į KINIJĄ

(Tęsinys)

Nuvykstantieji į Kiniją gali aplankyti tik kunigus „patriotus", kuriems valdžia moka algas. Tuo tarpu „Romos katalikų" kunigai, laukdami, kol bus sutvarkyti santykiai tarp Pekino ir Vatikano, gyvena slaptai. Kam teko susitikti su tais vad. „patriotais" kunigais, yra pastebėję, kad jie yra geros valios, bet gyvuoja ir veikia labai atsargiai, prisimindami kančias ir badą, nuolat bijodami varginimų ir persekiojimų. Jiems ypač trūksta dvasinio peno, informacijos ir sušiandieninimo. Tai broliai, kuriuos reikia suprasti ir mylėti.

Kinijos lankytojai negali susitikti su eiliniais katalikais iš liaudies. Kliūtys yra nepasitikėjimas, baimė ir kalbos nemokėjimas. Vertėjai dažnai neva bando patenkinti turistų norą susitikti su katalikais, tačiau tai sunkiai vyksta, nes dalis turistų yra antikatalikiškai nusistatę, o ir vertėjai — vadai taip pat nepalankūs katalikams. Iki šiol turistams neleista aplankyti katalikų kaimus, kurių yra apie 1000. Seniau jie buvo beveik vienų katalikų apgyventi, tačiau pastaruoju metu tokie kaimai labai ištuštėjo dėl emigracijos į miestus, o likusieji gyvena katakombinį gyvenimą. Kiniečiai iš Vakarų, kurie galėjo aplankyti savo gimines katalikus Kinijoje, pasakoja jaudinančių pavyzdžių iš jų tikėjimo. Jų tikėjimą palaiko užsienio radijas, ypač Vatikano laidos kiniečių kalba, kurios paskutiniu laiku yra netrukdomos ir nedraudžiamos. Radijo klausytojai perduoda į Vakarus savo pageidavimus skųsdamiesi, kad mažai ką suprantą. Per 30 metų visiškai izoliuoti, jie liko nepaliesti Vakarų civilizacijos neigiamybių, bet ir liko intelektualiniame ribotume, kuris turės būti ateityje sugyvintas, atgaivintas. Reikės ne tik atitaisyti tą „katalikišką patriotizmą", bet ir sugyvinti evangelizacijos darbą.

Laisvės trupiniai, kuriais dabar krikščionys Kinijoje naudojasi, yra labai maži. Po 30 metų ateistinio dogmatizmo, religija yra leidžiama, tačiau ne vertinama. Tokioje ribotoje religinėje „laisvėje" kinų dvasiškija planuoja atidaryti bent vieną seminariją ir suorganizuoti vieningą pastoraciją. Ar tai pavyks, parodys ateitis, nes kunigų trūkumas yra labai didelis.

Prieš komunizmo Kinijoje įsigalėjimą, katalikai turėjo 20 arkivyskupijų, 92 vyskupijas, 29 apaštališkąsias prefektūras ir apie 4 milijonus tikinčiųjų. Vyskupai buvo išsklaidyti, mirė kalėjimuose. Nuo 1957 m. Kinijos katalikai atskirti nuo Romos. Jie turėjo sudaryti nepriklausomą patriotinę Bažnyčią. Ši dabar turi apie porą dešimčių vyskupų, kurie yra parinkti demokratiniu būdu liaudies ir konsekruoti be popiežiaus sutikimo. Kai kard. Casaroli grįžo iš Tolimųjų Rytų; žurnalistai paklausė, ką jis manąs apie tuos „patriotus" vyskupus, neturinčius ryšio su Romos Bažnyčia. Kard. Casaroli paaiškino, kad jie yra tikri vyskupai, tačiau neteisėti. Bet pridėjo pastabą: jei su Kinija susinormuotų santykiai, tie nelegalūs vyskupai galėtų būti legalizuoti... Ar popiežiaus Jono Pauliaus II Kinijai ištiesta ranka bus priimta, parodys ateitis. Kol kas į popiežiaus gerą valią nėra jokios reakcijos iš Kinijos pusės.

J. V.

KRIZĖ

VINCAS MYKOLAITIS-PUTINAS

50

Kai jiedu išėjo, buvo jau gana vėlyvas laikas. Palydėjęs juos pro duris, Sargenis sugrįžo į kambarį ir, tingiai atsišliejęs sofos kampe, ilgai mąstė. Jis žinojo, kad pasirašė vekselius tik dėl Kristinos. Jis taip pat žinojo, kad ji, ilgai nelaukusi, ateis pas jį, kad supančiotų ir prisiristų jį pirma, negu jis išvažiuos.

Išdidus Viktutės Maleišytės paveikslas staiga nušvito jo vaizduotėj. Kažkas gaivinančio, jauno, stipraus sujudo Sargenio sieloje. Prasmingo gyvenimo, tauraus darbo noras skatino jį gintis nuo saldžių, viliojančių Kristinos Maleišienės pažadų.

Paskui jis atsiminė Visvydą. Seno idealisto patrioto žodžiai, darbas ir visa jo asmenį gaubianti taurumo nuotaika pakreipė Sargenio mintis nauja linkme.

Ne! Kristina pas jį nebeateis!

Jis gūviai pašoko nuo sofos ir priėjęs plačiai atidarė langą. Gaivinanti tyro oro srovė įsiveržė į prirūkytą kambarį.

XI

Nemenkas buvo uždavinys Gamybos banko juriskonsultui Petrui Sargeniui per du mėnesiu išvengti malonių ponios Maleišienės pinklių. Kelis kartus ji skambino jam telefonu, kelis kartus darbo valandomis buvo įsprukusi į jo kabinetą, porą kartų kvietė jį pas save į svečius, bet visuomet pasitaikydavo kokia nors kliūtis, kuri visas ponios Kristinos pastangas paversdavo niekais.

Ji, be abejo, suprato, kad Sargenis tyčia jos vengia, tik negalėjo suprasti dėl ko. Kartais ji manydavo, kad atsargus juriskonsultas bijo įsipainioti į naujus piniginius reikalus, kartais linkdavo spėlioti, bene Viktutė esanti jo santūrumo priežastis. Tokiais atvejais Kristinai atsirasdavo noro mošelę nukonkuruoti ir ji vėl ieškojo progų ir priemonių patraukti į save Sargenio dėmesiui. Tačiau laikas bėgo, ir ponia Kristina turėjo įsitikinti, kad visos jos pastangos nepataisomai eina niekais.

Viktutė, iš tiesų, buvo į Kauną atvažiavusi, ir Sargenis vieną kartą netyčia susitiko ją teatre. Pirmą kartą jis pamatė panelę Maleišytę puošnioje miestiškoje aplinkoje ir jam buvo malonu įsitikinti, kad ir čia ji moka išsaugoti savarankišką elgesį ir galvoseną, ir kad plaukų šukuotojo menas laimingai sugebėjo paryškinti taurias jos profilio ir kaktos linijas.

Susitiko jiedu kaip seni, geri pažįstami ir bičiuliai, ir jų pašnekesyje nebuvo jokio flirtiško, koketiško pikantiškumo, kuris visuomet trykšdavo iš ponios Maleišienės kalbos ir elgesio. Viktutė pasakojo ponui Petrui apie savo gyvenimą Klevuose, nejučiomis nusiskųsdama vienatve ir nuobodžiu ilgais rudens vakarais.

— Pati savęs imu nebepažinti, — kalbėjo ji. — Lig šiol Klevuose man būdavo geriausia. Atsimenu, pereitą rudenį su tikru malonumu gardžiavausi ta savotiška savijauta, kuri susidarydavo ištisomis savaitėmis nematant jokio svetimo veido ir jo nepasigendant. Turbūt dėl to, kad neseniai buvau grįžusi į tėviškę. O šiemet štai imu pasiilgti žmonių. Jau vasarą, jums išvažiavus, Klevuose pasidarė neapsakomai tuščia.

— O aš maniau, kad Tamsta džiaugeisi mus išleidusi ir gavusi pasilsėti. Privarginom mes Tamstą su tomis atostogomis.

— Anaiptol, — gynėsi ji. — Prisipažinsiu, kad aš ir dabar mielai miniu Visvydo ir Tamstos darbą Klevų pastogėje. Kaip gi su tuo Fondo projektu?

— Aptilo kažkas... Visvydas, rodos, teberašo memorandumus. O kas, jeigu mudu susitartume ryt jį atlankyti, panele Viktute?

— Puiku! Aš ir pati buvau apie tai galvojusi. Susitarkime penkiomis. Gerai? Kada Tamsta išvažiuoji į užsienį?

— Diena dar nenužymėta, bet neanksčiau, kaip po dviejų savaičių.

— Štai ir neteksime gero bičiulio. Andrius labai apgailestauja Tamstos išvykimą. Tiesa, paskutiniais laikais aš jį maža namie matau. Vis čia, Kaune, sėdi. Keistas kažkoks pasidarė.

— Tamsta pas brolį Povilą apsistojai?

— Šį kartą ne. Jaučiu, kad ten aš darausi nebereikalinga. Tamsta matai, kokia aš nesugyvenama, — karčiai pastebėjo Viktutė.

(Bus daugiau)

Kol teisybė apsiauna, neteisybė grįžta visur aplakiojusi.

HIMNO ŽODŽIAI, GIMĘ KAUTYNIŲ METU

Neseniai minėjom Lietuvos nepriklausomybės šventę ir ta proga, šalia Lietuvos himno, buvo giedamas mus priglaudusios Amerikos himnas — „Star Spangled Banner". Tačiau, ar kuris pagalvojom, kad Amerikos himnas yra žymiai jaunesnis už Lietuvos, kad Amerikos himnui kovo 3 d. suėjo tik 50 metų, nes patriotinė giesmė „Žvaigždėtoji vėliava" Amerikos himnu paskelbta 1931 m. kovo 3 d. tuometinio prezidento Herberto Hooverio pasirašytu įstatymu.

Norint geriau pažinti dabartinio Amerikos himno istoriją, tenka prisiminti 1812-14 m. kovas tarp Britanijos ir Amerikos, o geriausiai — nuvykti į Baltimorės miestą, kur ir šiandien tebestovi išsaugotas iš ano karo McHenry fortas, įkvėpęs jauną advokatą Francis Scott Key parašyti „Žvaigždėtosios vėliavos" eilėraštį.

Britanijos-Amerikos kare vienas iš pagrindinių britų strategijos užmojų buvo užblokuoti rytiniam Amerikos krante esančią Cheasepeako įlanką (kaip malonu vasarą nuvažiavus pas bičiulius Loretą ir Jurgį Bradūnus laiveliu paplaukyti tos įlankos vandenimis ar joje pasimaudyti) ir užimti jos pakrančių miestus. 1814 m. vasarai baigiantis, britai puolė Washingtoną ir lengvai miestą užėmė.

Kautynių dėl Washingtono metu britai į nelaisvę paėmė amerikietį gydytoją Williamą Beanes. Beanes paprašė jauną Washingtono advokatą Key, kad vestų derybas su britais dėl jo paleidimo. Advokatas Key, taikos vėliavą iškėlęs, plaukė prie britų laivų ekskadros, tuo metu buvusios Baltimorės miesto pakrantėje.

Advokatas Key dėl daktaro Beanes paleidimo vedė derybas su britų admirolu, ir šis sutiko daktarą paleisti. Tačiau amerikiečiai, būdami admirolo laive, nugirdo britų planus pulti Baltimorės miestą. Admirolas tada nusprendė, jog amerikiečiai turi būti sulaikyti, kol pasibaigs mūšis.

1814 m. rugsėjo 13 d. naktį prasidėjo mūšis dėl Baltimorės. Britų laivai iš Baltimorės uosto atidarė patrankų ugnį į Baltimorės įsitvirtinimų McHenry fortą. Advokatas Key per visą naktį stovėjo laivo denyje, neramiai stebėdamas,kaip britų laivyno patrankų sviediniai šviesdami lanku skrieja erdvėje ir, leisdamiesi virš forto, sprogsta. Kiekvieną kartą lekiant sviediniams ar laivo patrankai iššovus, jis matė Amerikos žvaigždėtąją vėliavą virš McHenry forto. Tačiau, kai šaudymas sustiprėjo, kai dūmai ir migla sutirštėjo, advokatas Key nebegalėjo matyti, ar vėliava dar vis plevėsuoja ir ar fortogynėjai nebus pasidavę. Naktis tęsėsi, kartu tęsėsi ir šaudymas.

Advokatas Key buvo jautrus žmogus ir, kai pamatė po mūšio viršum forto Amerikos vėliavą, jis impulsyviai ėmėsi kūrybos. Ant seno voko ėmė rašyti eilėraštį, išreikšdamas savo nuotaikas. Tuo tarpu britų laivynas traukėsi, o advokatui Key su kitais amerikiečiais buvo leista grįžti krantan.

Jaunas advokatas apsistojo viešbutyje Baltimorės mieste ir baigė rašyti pradėtą eilėraštį. Kitą dieną, draugų raginamas, jis savo kūrinį nunešė spaustuvininkui, kuris jį atspausdino ant atskirų popieriaus lapų. Eilėraštis buvo pavadintas „McHenry forto gynyba". Netrukus jį išspausdino Amerikos laikraščiai, ir jis ėmė plisti visoje šalyje, o jo vardas buvo pakeistas į „Žvaigždėtąją vėliavą".

Pasak „Amerikos Balso" korespondento Silvermano, dar ir dabar kartais iškyla ginčai, kaip advokato Key eilėraščio žodžiams buvo pritaikyta muzika. Atrodo, kad maždaug apie tą patį laiką, devynioliktojo šimtmečio pradžioje, amerikiečiai prie alaus mėgo dainuoti pagal vienos britų dainos, iš maždaug 1780 metų, melodiją. Nors tikro įrodymo nėra, tačiau daugelis muzikos istorikų mano, kad advokatas Key tą melodiją turėjo galvoje, kai rašė savo eilėraštį, nes jo žodžiai puikiai atitinka tos dainos melodiją.

Amerikos „Žvaigždėtosios vėliavos" himno žodžiai lietuviškam poeto J. Bl. vertime štai kaip skamba:

„O, sakyk, ar regi priešaušrio
spinduliuos
ją, kurią mes taip išdidžiai
sveikinom sambrėškiui gęstant,
ją, kurios plačias juostas ir
skaidrias žvaigždes
per visą pragaištingą naktį
mes stebėjom drąsiai plevenant
viršum tvirtovės sienų?
O, sakyk, ar toji žvaigždėmis
nusėtoji vėliava
tebeplevėsuoja viršum laisvųjų
šalies,
viršum drąsuolių namų?"

Ir kas gali tvirtinti, kad amerikiečiai nėra patriotai, kad jie nesidomi savo šalies istorija? Juk ir jų himas yra gimęs kovų už laisvę metu, kai „vėliava drąsiai pleveno viršum tvirtovės sienų".

Minint dabartinio Amerikos himno sukaktį, verta aplankyti ir istorinį Baltimorės miestą, kur tebestovi gausiai turistų lankomas ir McHenry fortas, į kurį iš tolo žvelgė anų laikų poetas ir Amerikos himno žodžių autorius Francis Scott Key.

VL.R.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Phoenix, Ariz.

VASARIO 16 MINĖJIMAS ARIZONOJE

Lietuvių Bendruomenės Phoenix apylinkė, kaip ir kitais metais, suruošė Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą gana gražiai ir iškilmingai.

Šv. Mišias koncelebravo kun. A. Valiuška su 4 liet. kunigais — svečiais. Šalia vietinio choro, jauna solistė Karen Vidžiūnienė iš Tucson, Ar., labai įspūdingai pagiedojo Gounod Ave Maria. Kun. D. Lengvinas, svečias iš Kanados, pasakė gražų pamokslą.

Po pamaldų Ukrainiečių salėje buvo oficialus minėjimas. 1 val. visiems dalyviams buvo išdalinti šilti, lietuviški pietūs. 2 val. 30 min. LB Phoenix apylinkės pirmininkas V. Ruseckas atidarė Nepriklausomybės minėjimo šventę. Po trumpo atidaromojo žodžio pristatė tolimesnės programos vedėją, Phoenix žinomą žurnalistę Norą Burbaitę, kuri puikiai aviem kalbom tai atliko.

Solistė Karen Vidžiūnienė puikiai sugiedojo Amerikos himną, O. Metrikienei, nuzikei iš Californijos, palydint.

Invokaciją skaitė svečias kun. P. Kura iš Illinois. Nepriklausomybės aktą skaitė D. Zakaras. Arizonos gubernatoriaus proklamaciją skaitė Rūta Bobelytė,buv. čikagiškė, gilinanti studijas Arizonoje. Atsistojimu pagerbti žuvusieji dėl Lietuvos laisvės ir tie, kurie dabar tebekenčia vergiją savo pavergtoje tėvynėje arba Sibire, paminint kai kurias pavardes: Petkų, Gajauską, Terlecką, Sadūnaitę ir daug kitų.

Latvių ir ukrainiečių atstovai nuoširdžiai pasveikino ir palinkėjo ištvermės, nes komunistinės Rusijos vergijos galas artėja.

Pagrindiniai kalbėtojai buvo 3 jauni lietuviai: Ofelija Barškėtytė, buv. čikagiškė, gilinanti studijas Arizonoje, ir Algis Liepas iš Denver, Col., baigęs studijas ir turįs pelningą tarnybą, dabartinis „Rūtos" šokėjų vadovas ir šokėjas — abu kalbėjo lietuviškai, trumpai, bet turiningai, pabrėždami įvairią lietuviško jaunimo veiklą siekiant išlaikyti savo kalbą ir kultūrą. A. Liepas apeliavo į senąją kartą daryti pastangas,kad jų jaunimas prisidėtų prie lietuvių jaunimo organizacijų ir tęstų kultūrinę ir politinę veiklą prieš rusiškąjį komunizmą ir vergiją.

Arvydas Jarašius, dabartinis LB Denver, Colo. apylinkės pirmininkas, „Rūtos" šokėjų organizatorius ir buvęs vadovas ir dar tebešokantis su „Rūtos" šokėjais, baigęs West Point armijos karo akademiją, dagar reservo kapitonas ir turįs civilinę tarnybą, kalbėjo gražia tarsena angliškai, neilgai, bet kondensuotai. Gerai paruoštoje kalboje paminėjo garbingą Lietuvos praeitį ir žvelgė su viltimi į artėjančią didelę pasaulinę permainą. Kiekvieno jauno lietuvio pareiga rūpintis, kad lietuvių kalba ir kultūra išliktų gyva, o kova prieš pasaulio teroristus bei jų globėjus yra taip pat pareiga ir kiekvieno padoraus Amerikos piliečio. Visiems trims jauniems kalbėtojams klausytojai gausiai plojo.

Šio minėjimo rezoliuciją anglų kalboje perskaitė Ofelija Barškėtytė ir apie 150 klausytojų dideliu plojimu pritarė visoms prieš komunistus rusus pateiktoms mintims ir viltims. Rezoliucijos nuorašai bus pasiųsti Amerikos valdžios pareigūnams ir Lietuvos atstovams bei konsulams.

Po trumpos pertraukos prasidėjo meninė dalis. Jaunoji solistė Karen Vidžiūnienė nuostabiai puikiai padainavo tris dainas, kurių vieną — „Gegutė" — lietuviškai, muzikės Metrikienės komponuotą. Solistei akompanavo Metrikienė. Solistei ir Metrikienei publika atsidėkojo dideliu plojimu. „Rūtos" šokėjai, 8 poros aukštų, lieknų, jaunų lietuvių, labai puošniais tautiniais kostiumais, salės viduryje, su dideliu tempu ir jaunatviška energija, pašoko 6 taut. šokius (suktinį, ūsauninką, blezdingėlę,mikitą, vestuvių polką, rezginėlę). Publika nenuilstamai plojo.

Jungtinis choras scenoje, prie kurio prisidėjo ir „Rūtos" šokėjai, padainavo keletą gražių tautinių dainų (Lietuva brangi, Kur namukai jaunų dienų ir Tėviškėlė). Po choro dainų „Rūtos" šokėjai vėl su jaunatviška energija viduryje salės pašoko dar 5 taut. šokius (aušrelę, pakeltkoji, audėjėlę, ketvirtainį ir malūną). Po ilgu plojimų į sceną buvo pakviestas visas choras, solistė ir visi „Rūtos" šokėjai. LB Phoenix apylinkės pirmininkas padėkojo visiems atsilankiusiems, programos vadovei Norai Burbaitei, solistei K. Vidžiūnienei, chorui ir muzikei Metrikienei, o ypač „Rūtos" šokėjams ir jų šokių mokytojai Ant. Bulotinei iš Denverio. Solistei, muzikei ir šokių mokytojai buvo įteiktos puokštės gyvų gėlių.

Po to skambėjo didingai Lietuvos himnas. Lietuvos laisvinimo reikalams (LB, Altai ir Vlikui) suaukota 765 lol. *Arizoniškis*

Hartford, Conn.

AMERIOS RYTINIO PAKRAŠČIO TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

Lietuvių tautinių šokių šventė vyks Hartforde, Trinity kolegijos patalpose, š.m. gegužės 31 d. Programą atliks studentų, jaunių ir paikų šokėjų grupės iš Baltimorės, Bostono, Brocktono, Elisabeth, Hartfordo, New Jersey, New Yorko, Philadelphijos ,Rochesterio ir Worcesterio. Šokėjams akomponuos 30 asmenų orkestras.

Patariama bilietus (visi po 8 dol.) įsigyti kuo skubiau pas Birutę Monaco, 25 Richard Rd., Manchester, Conn. 06040. Čekius rašyti :„Lithuanian Folk Dance Festival" vardu. Tautinių šokių šventę organizuoja šventės rengimo komitetas, o šventės globėjas yra Lietuvių Bendruomenės Hartfordo apylinkės valdyba.

PO KAZIUKO MUGĖS

Staiga pasibaigė visi planavimai, darbai ir lakstymai. Tylu, ramu, tačiau lyg ko tai trūksta. Dar vakar Hartfordo bažnyčios salėje buvo jomarkas. Virtuvė pilna garų, gomurį kutenančių, dešrų kvapo, gerai nusiteikusių, sušilusių šeimininkių. Juk ne juokas suspėti pavalgydinti visus, ilga eilute nusidriekusius svečius. O jų šį kartą daug, tikrai daug. Labai, labai malonu, kad Hartfordo lietuviai ir tolimesni kaimynai savo atsilankymu parodo širdį skautams.

Pačioje salėje kiekviename kampelyje kas nors knibžda. Paukštytės ir skautės džiaugiasi savo gražiai atrodančiais stalais. Po kiekvieno pardavimo vis perskaičiuojama visa kasa su didžiausiu atsidavimu ir rūpesčiu. Panašiai atrodo ir pas brolius: vienas įdomumas stebėti jų veiduose atsispindintį džiaugsmą, kad sekasi pirkliauti. Ant jų stalo matyti daug gražių medžio darbų niujorkiškio Jankausko.

A. Saimininkienė ne tik paaukojo loterijai iš gelsvo šiaudo jos pačios sukurtą paveikslą, bet su jai įprasta energija skuba pardavinėti bilietus. Brolių loterijai gražų gėlėms padėti staliuką, papuoštą jūros kriauklėmis, padovanojo V. Nenortas. Buriuojasi žmonės prie R. Grigaitienės, atvykusios iš Worcesterio ir negali atsistebėti, kaip greit be jokių pavyzdžių margina marguočius. G. Kulpienės stalas irgi apgultas. Ką atvežė iš New Yorko, tai beveik viską Hartforde ir paliko. Bus mūsų ponios pasipuošusios gražiais žiedais. Juozo Rygelio foto paveikslai tikrai gražūs ir meniški. Pastebėjus, jog nežinota, kad jis turi tokią gerą akį, jo žmona, lengvai šyptelėjus, prasitarė: „Kaip kitaip gali būti — savaime aišku".

Naujai įsikūrę akademikai neatsilieka nuo visų. Reikia tikėtis, kad jie bus mūsų pažiba ir bus gražus pavyzdys jaunesniems (kokie turėtų būti). Toliau prekiauja Kyprys su savo darbo vazomis, o D. Grajauskienė visokių knygų, plokštelių ir rankdarbių atvežė pusę vežimo. Kur dar bendra loterija vyr. skaučių tvarkoma, kur kava ir pyragų stalai, prie kurių lipšniai patarnauja veteranės sesės! Mugę dar praturtino Jasaitienės skautėms dovanoti paveikslai ir Br. Aleksandravičiaus bičių medus.

Atskubėjęs didžiausio vietinio laikraščio fotografas sukinėjasi po salę, o jau sekantį rytą džiaugiamės matydami „Hartford Courant" lapuose didžiulę nuotrauką.

Hartfordo Šv. Trejybės parapijos klebonas kun. Matutis, atidarydamas mugę, pagązdino visus susirinkusius, jei nepaliks visų pinigų mugėje, neįeis į dangų. Mielieji sveteliai, atrodo, tai tikrai įsidėmėjp, nes prekyba vyko pilnu tempu prie visų stalų.

Užtad nuoširdus skautiškas ačiū visiems atsilankiusiems, neskubėjusiems išbėgti ir gražiai parėmusiems čią skautišką, lietuvišką tradicinę šventę. *D. R.*

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

už apdraudą nuo ugnies ir automobilių — 20% — 30% pigiau mokėsit biliu pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Telef. — GA 4-3654

VIZITINIŲ KORTELIŲ REIKALU

Vizitinių kortelių naudojimas yra gražus paprotys. Biznieriai jas plačiai naudoja. Bet tinka ir visų luomų atstovams turėti grafias vizitines korteles.

Kreipkitės į "Draugo" administraciją visais panašiais reikalais.

DRAUGAS,
4545 W. 63rd Str.,
Chicago, Ill. 60629

Marija Aukštaitė

IŠEIVĖ

Pasakojimai. 266 pusl. Išleido A. Navikevičius 1980 m. Spausdino Litho-Art Ltd. Toronto. Kaina su persiuntimu $6.85. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

XX amžiaus madona (paveikslas) apdovanotas aukščiausia premija tarptautiniame madonų meno festivalyje Los Angeles, Ca. ir Grand National Award Amerikos dailininkų profesinėje sąjungoje New Yorke. Tai puošni dail. POVILO PUZINO monografija, kuri yra didelio formato ir talpina 28 spalvotas reprodukcijas. Kartu ir XX amžiaus Madona. Kaina 25 dol. Puiki dovana ir tinka bent kuriomis progomis įteikti bet kam: svetimtaučiui ar lietuviui.

Gaunama DRAUGE, 4545 West 63rd St., Chicago, IL. 60629. Užsakant pridėti $1.02 už persiuntimą. Illinojaus gyventojai moka 5 proc. mokesčių.

ĮSNUOMOJAMA — FOR RENT

ĮSNUOM. 5 kamb. butas ir apstatytas 4 kamb. butas, taip pat ir apstatytas 4 kamb. butas rūsy.
Skambint — 476-2473

ĮSNUOM. 2-JŲ KAMB. BUTAS 2-me aukšte, vienam asmeniui. Apyl. 79-os ir Central Park Avenue.
Skambint — 476-1548

MISCELLANEOUS

NAMŲ APŠILDYMAS
Įstatau naujus pečius ir vandens šildytuvus. Išvalau ir pakeičiu alyvinius pečius į gazinius.
ALBIN BANYS, Tel. 447-8606

VALOME
KILIMUS IR BALDUS
Plaunam ir vaškuojame visų rūšių grindis.
Tel. RE 7-5168

MOVING
SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
Priimame MASTER CHARGE ir VISA
Telef. — WA 5-3063

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
NEDZINSKAS, 4059 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5060

M. A. ŠIMKUS
INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC
4259 So. Maplewood, tel. 254-7450
Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ liudijimai, pildomi PILIETYBĖS PRAŠYMAI ir kitokie blankai.

Įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlio.
COSMOS PARCELS EXPEESS
2501 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Telef. — 925-2737
Vytautas Valantinas

A. VILIMAS MOVING
Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
Tel. 376-1882 arba 376-5996

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai.
Pardavimas ir Taisymas.
MIGLINAS TV
2346 W. 69 St., tel. 776-1486

PLUMBING
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks. Sinkos vamzdžiai išvalomi elektra. Į automatą galit kalbėt lietuviškai palikit pavardę ir telefoną.
SERAPINAS — 636-2960

THE FORTY YEARS OF DARKNESS
Parašė Dr. Juozas Vaišnora
Apie istorinius lietuvių kovos metus.
Į anglų kalbą išvertė
Juozas Bulevičius
Minkštais viršeliais. Kaina $2.
Ši įdomi knyga gaunama:
DRAUGE, 4545 W. 63 St.,
Chicago, Ill. 60629

Perskaitę "Draugą" duokite ją kitiems pasiskaityti.

REAL ESTATE

BUTŲ NUOMAVIMAS
Namų pirkimas — Pardavimas
Draudimai — Valdymas
INCOME TAX
Notariatas — Vertimai
BELL REALTORS
J. BACEVIČIUS
6529 S. Kedzie Ave. — 778-2233

3-jų butų mūr. Evanstone. 20 metų. Gražiai išlaikytas. Arti ligoninių ir universitetų. $130,000.
ŠIMAITIS REALTY
Insurance — Income Tax
Notary Public
2951 WEST 63rd STREET
Tel. 436-7878 ar 839-5568

FORD CITY
Parduodamas CONDOMINIUM. 2 miegamieji. 1½ vonios. Puikus vaizdas. $42,000.
Skambint 776-0776

Parduodamas vienos šeimos namas ir akras žemės. 7 kamb. 2 miegami. 2 maš. garažas. Žemi mokesčiai. Netoli Jackson, Michigan. $30,000. Savininkas gali padėti su išsimokėjimu. Kreiptis į sav. vakarais tel. 517—565-3045.

NURSERY SCHOOL
CHILD CARE
Kiddie Kove is a professional nursery school. Lowest price on the Southwest side. Open 5 days a wk., 6 a.m. to 6 p.m. Open Sat. 7 to 1 p.m. Enrollment now open. 6002-4 S. Kedzie, 434-2120

HELP WANTED — MOTERYS
REIKALINGA MOTERIS
valyti kambarius
RAINBOW MOTEL
7050 W. Archer Ave., Chicago
Kreiptis asmeniškai

PROGOS — OPPORTUNITIES
TASTEE-FREEZ
2535 W. 69th Street
Good community business operation.
For information call
334-3300

DĖMESIO
PACKAGE EXPRESS AGENCY
MARIJA NORBUTIENĖ
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Labai pagreitinamos gerų rūšių prekės. Maistas iš Europos sandėlių.
2606 W. 69th St., Chicago, IL 60629
TEL. — WA 5-2787

Popular Lithuanian RECIPES
PATIKSLINTA IR PAGRAŽINTA
AŠTUNTOJI LAIDA
Suredagavo
Juozapina Daužvardienė
Šiom dienom Draugo spaustuvė išleido aštuntą laidą šios populiarios virimo knygos. J. Daužvardienė vėl patikslino ir pagražino šią laidą, naujais paruošimais.
Tai geriausia dovana naujoms žmonoms ar marčioms. Daugelis apdovanojo kitataučius supažindindami juos su lietuvišku maistu ir virimu. Ši knyga yra sukėlusi labai daug pasisekimo lietuvių ir kitataučių darbo vietose ir organizacijose.
Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, Knygų Skyrius
4545 W. 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Kaina su persiuntimu $5.75
Illinois gyventojai pridėkite dar 20 centų mokesčiams.

Simon's Travel

Praleiskite 11 dienų LIETUVOJE

Birželio 8 iki 22 d.
Vilnius — Kaunas — Trakai — Druskininkai
Anykščiai — Rumšiškės
13 DIENŲ SU GIMINĖM!!!
Gegužės 14 — 28 d. —— Gegužės 28 — Birželio 11 d.
Liepos 9 — 23 —— Liepos 23 — Rugpjūčio 6 d.
Rugpjūčio 13 — 27 —— Rugsėjo 3 — 17 d.
Telefonai — Chicago (312) — 673 - 5391 arba 654 - 4238
Toronto (416) — 537 - 3060 arba 532 - 8772
Montreal (514) 669 - 8334
Telex 06 - 986766 TOR

Organizuoja: SIMON'S TRAVEL
2385 Dundas St. W.
Toronto, Ont., Canada M6P — 1X2

Taip pat sutvarkome: Iškvietimus į ir iš Lietuvos.
Didesnius pirkinius giminėms Lietuvoje.

VĖŽIO LIGOS IŠVARGINTA MIRĖ ELENA JURGĖLIENĖ

Elena Apolonija Čepinskytė-Jurgėlienė ypatingai mylėjo žmones ir gyvenimą. Po sunkios penkerius metus užsitęsusios vėžio ligos mirė kovo 3 dieną Sibley ligoninėje Washington, D. C. Prie jos mirštančios, paskutiniu momentu atgavusios sąmonę, buvo jos vyras Konstantinas ir duktė Elena.

Su ja atsisveikinti laidotuvių patalpose susirinko daug giminių ir draugų. Rožančių ir maldas lietuvių ir anglų kalbomis pravedė lietuvių kilmės kunigas Dennis Morrow. Sugiedojus "Marija, Marija" su velione atsisveikinimo kalbas nuo susirinkusiųjų ir šeimai bei giminėms užuojautą pareiškė lietuviškų organizacijų atstovai ir draugai: Juozas Laučka, Julija Rutelionienė, Alfonsas Petrutis, Liūtas Grinius, Romualdas Zalubas ir Domas Krivickas. Čia buvo prisiminta jos visuomeninė veikla ir širdingumas. Iki paskutiniųjų Elenos gyvenimo dienų, bent kiek praėjus skausmams, grįždavo jos giedri linksma nuotaika, suskambėdavo juokas ir noras pabūti su žmonėmis.

Tarpe daugybės daugiaspalvių žiedų puokščių gulėjo pašarvota Elena ružavu aksomu išklotame karste, aprengta puošnia ružava vakarine suknele (pagal jos pageidavimą), su kuria ji vilkėjo prieš kelias savaites prezidento Reagano inauguracijos baliuje.

Elena Apolonija Čepinskytė gimė Brooklyne, N. Y., 1912 metais. Nuo 1914 metų ji gyveno Lietuvoje, Radviliškyje pas profesoriaus Vinco Čepinskio brolį Mykolą. Ten ji lankė pradžios ir vidurinę mokyklą. 1928 metais grįžo į Ameriką. Mokslą tęsė Queens College, N. Y. 1932 m. ištekėjo už Konstantino Jurgėlos ir įsijungė į lietuvių visuomeninį gyvenimą. Ji aktyviai dalyvavo ruošiantis Dariaus — Girėno skridimui į Lietuvą, dainavo chore ir lietuvių New Yorko operetėje "Šeivis" atliko solistės dainininkės partiją. Ji buvo viena iš lietuvių divizijos oragnizatorių. 1939 m. New Yorke pasaulinės parodos metu entuziastingai prisidėjo ruošiant Lietuvos dieną ir parodą. Elena priklausė organizacijoms: Balfui, Baltic-American Society, New Yorko Lietuvių tarybos skyriui, Radonajam Kryžiui, Moterų vienybei, Washingtono Amerikos lietuvių draugijai, Lietuvos vyčiams, Lietuvos Dukterų draugijai ir kt.

Nuo 1954 m. Jurgėlai persikėlus į Washingtoną, kur dr. K. Jurgėla ėjo Amerikos Balso lietuvių skyriaus vedėjo pareigas. Čia jie siela ir kūnu įsijungė į Washingtonos lietuvių gyvenimą.

Daug žmonių palydėjo velionę į kapus. Ji palaidota "Gate of Heaven" kapų mauzoliejuje. Po laidotuvių apeigų palydėjusieji susirinko į Jurgėlų namus šermenų pusryčiams.

Giliame nuliūdime liko velionės vyras Konstantinas Jurgėla, duktė Elena, anūkė Elenytė, sūnus Algis su žmona Danute Tautvilaite-Jurgeliene, anūkas Algis — Viktoras, giminės ir draugai.

Gražina Krivickienė

LIETUVIAI FLORIDOJE

Miami, Florida

GRAŽI SUKAKTIS

Šių metų balandžio 21 d. Miami Lietuvių Amerikos piliečių klube bus iškilmingai paminėta to klubo iniciatoriaus Juozo Ratkaus 90 metų sukaktis.

Nuo jaunų dienų Juozas Ratkus nuoširdžiai aukojo savo darbą ir pastangas lietuviškiems reikalams. Karo metu jis važinėjo po Ameriką, ragindamas pirkti Lietuvos bonus, turėjo New Yorke foto studiją ir radijo stotį.

Pasitraukęs į pensiją, kaip ir daugelis kitų lietuvių, atvažiavo į Miami. Čia pradėjo ieškoti lietuvių ir, suradęs bent 12 asmenų, 1946 metais pradėjo steigti lietuvių klubą. Pirmoje klubo valdyboje jis buvo išrinktas iždininku. Metinis nario mokestis buvo nustatytas 10 centų, o įstojamasis 25 centai. Su kapitalu 15 dol. inkorporavo klubo įstatus ir pradėjo platinti šėrus.

Daug laiko truko, kol galėjo pastatyti namus ir su dideliais vargais ir paskolomis 1953 metų sausio 20 dieną pirmą kartą ten susirinko lietuviai. Tačiau dar trūko kelių tūkstančių dolerių patalpai užbaigti ir, negalėdami surinkti reikiamos sumos, nariai patys pradėjo dirbti. Kaip paprastai, tų savanorių darbininkų pradėjo mažėti ir pagaliau liko tik du: Ratkus ir Naujokaitis, kurie išlaikė iki galo ir 1953 m. balandžio pabaigoje klubo patalpos buvo baigtos ir pradėjo normaliai veikti. Tiesa, užtruko penkerius metus, iki galėjo sumokėti paskutinę skolą 16,000 dol.

Šiandien vietos lietuviai džiaugiasi, turėdami gražias patalpas suėjimams, nemažai lankosi lietuvių ir iš visos Amerikos ir kitų kraštų. Paprastai klubas ima mokesti už privačius renginius, bet šį kartą bendras narių susirinkimas vienbalsiai nutarė neimti iš Juozo Ratkaus jokio mokesčio.

Baigdama noriu palinkėti J. Ratkui dar daug laimingų metų švęsti savo gimimo dienas su mielą žmona Elena Ratkiene, kuri taip pat neatsilieka visuomeniniame darbe: turėjo įvairias pareigas Moterų sąjungos centro valdyboje, būdama centro valdybos iždininke ir vice pirmininke.

Ji taip pat platino Lietuvos bonus ir buvo net tos komisijos narė. Dabar ji yra Moterų sąjungos Miami skyriaus pirmininkė. Turėdama du savo vaikus, dar įsūnijo ir išaugino dvi našlaites lietuvaites. Paklausta E. Ratkienė pasakė: "Mano gyvenimas buvo sunkus, bet, ačiū Dievui, dabar linksmas ir geras".

Juozas Ratkus gražiai aprašė savo gyvenimą nuo kūdikystės laikų eiliuotoje knygoje, pavadintoje "Mano laimės ir nelaimės Lietuvoje ir Amerikoje", spausdintoje "Draugo" spaustuvėje 1977 metais.

Juzė Jazbutienė

CHICAGOS ŽINIOS

PARAMA NELAIMĖSE

Žemės drebėjimų, epidemijų, bado paliestiems žmonėms pasaulyje šelpti kovo 28-29 d. Chicagoje bus daroma rinkliava bažnyčiose. 1980 metais šiam reikalui Chicagos katalikai suaukojo 625,000 dol.

NEBRANGS VAŽMA

Chicagos miesto susisiekimo vadovybė nutarė nekelti mokesčio už važiavimą autobusais ir miesto traukiniais, nors buvo numatyta nuo balandžio 1 d. imti po 95 ct. Pasiliks ir toliau 80 ct.

GRIEBIA APGAVIKUS

Rasti kalti 7 namų savininkai, kurie nemokėjo pilnų mokesčių už namus, Chicagoje, melagingai naudodamiesi lengvatomis, kurios teikiamos invalidams, neturtingiems, seniems, neturintiems daugiau metinių pajamų, kaip 10,000 dol.

SADATO ŽMONA

Egipto prezidento Anwar Sadato žmonai kovo 23 d. De Paul universitetas suteiks garbės daktaro laipsnį Chicagoje. Magistro laipsnį ji yra pasiekusi Egipte. Chicagoje ji aplankys kai kurias įstaigas.

2.2 MIL. DOL. IŠ ŠALPOS

Radiologas dr. N. D. Sawlani per paskutinius keturius metus už mediciniškus patarnavimus neturtingiems iš šalpos fondo — Medicaid — surinko 2.2 mil. dolerių. Per parą aptarnauja iki 173 šelpiamų pacientų.

ATSIVERTIMAI

Šv. Vardo katedroje į katalikų Bažnyčią buvo priimta arti 500 suaugusių, kurie išėjo atitinkamą tikybinį apmokymą.

LAIŠKAI DRAUGUI

KAM VERŽTIS PRO ATVIRAS DURIS?

Į mano pastabas apie Vliko leidiniuose naudojamus žemėlapius (Draugas, 1981 vasario 3 d.) dr. Jonas Balys atsiliepė vasario 25 d. „Drauge". Jo paaiškinimai turbūt rašyti tiems, kurie mano pasisakymo neskaitė, nes jis aiškina tai, su kuo visi sutinka. Dėl Lietuvos vakarinės sienos žymėjimo nurodžiau, kad „Lietuvos valstybinė siena su Rytprūsiais buvo nustatyta 1928 m. sutartimi su Vokietija ir ji sutampa su faktine okupuotos Lietuvos riba. Taip ją ir tenka parodyti". O štai dr. Balio atsakymas: „Abiejuose žemėlapiuose vakarinė Lietuvos siena nubrėžta pagal nepriklausomos Lietuvos vyriausybės 1928.I.29 d. pasirašytą sienų sutartį su weimarine Vokietija, kurioje Lietuvai buvo pripažintas Klaipėdos kraštas. Kokią teisę turi ponas Gečys ar kuris kitas emigrantas ignoruoti arba anuliuoti nepriklausomos Lietuvos vyriausybės laisva valia sudarytą tarptautinę sutartį?"

Pilnai su dr. Baliu sutinku. Iš jo ir mano pasisakymų visai aišku, kad dėl Lietuvos vakarinės sienos žymėjimo mūsų nuomonės sutampa. Tad kam tie skambūs retoriniai klausimai? Kur Gečys ar „kuris kitas emigrantas" nepriklausomos Lietuvos laisva valia sudarytas sutartis ignoruoja ar anuliuoja? Tai tik dr. Balio ginami leidiniai ignoruoja 1920 m. Maskvos taikos sutartimi su Sovietų Rusija nustatytos sienos vakarinę dalį, į vakarus nuo Curzono linijos.

Toliau dr. Balys vėl veržiasi pro atviras duris, gindamas Curzono linijos žymėjimą. Žinoma, Curzono liniją reikia parodyti, nes tai dabartinė faktinė siena tarp Lietuvos ir Lenkijos (nors jo panaudotuose žemėlapiuose netiksliai nubrėžta). Žemėlapiuose ,kurie vaizduoja šių dienų okupuotą Lietuvą, tenka parodyti faktinę padėtį ir faktines sienas, tačiau šalia jų pažymint dar ir tikrąsias, teisėtas Lietuvos valstybines sienas. Niekas dr. Baliui neprikiša, kad jo panaudoti žemėlapiai parodė faktinę Lietuvos — Lenkijos sieną, bet negerai, kad anapus jos neparodė tikrosios valstybinės sienos ir taip priskyrė Lenkijai Punską, Seinus ir Suvalkus.

Dr. Balys teigia, kad „Visokios istorinės sienos nebeturi dabar jokios praktiškos reikšmės". Visai teisingai. Praktišką reikšmę turi tik dabartinės faktinės sienos, vis tiek ar jos teisėtos ar ne. Praktiškos reikšmės šiuo metu neturi ir Vliko naudojamuose žemėlapiuose rodoma 1920 m. Maskvos taikos sutarties siena į rytus nuo Curzono linijos. Tačiau ji turi teisinės reikšmės. Tai teisėta Lietuvos valstybinė siena su Sovietų Sąjunga. Panašios reikšmės turi tos sienos vakarinė dalis ir Lietuvos istorinės sienos su Lenkija atkarpa tarp Rytprūsių ir Bebro upės. Tai tikroji valstybinė Lietuvos siena su Lenkija. Neigti tos senosios Lietuvos sienos teisinę reikšmę galima tik užmiršus 1918 vasario 16 d. akto žodžius, skelbiančius Lietuvos valstybės atstatymą, o ne naujos valstybės sukūrimą.

Pagaliau dr. Balys ,turbūt pagal karinės taktikos principą, kad geriausia gynyba yra puolimas, užsipuola dr. Tomo Remeikio knygoj įdėtą angliską Lietuvos žemėlapį. Užkliūva jam užrašas „Kaliningrad Region". Žinoma, tas pavadinimas skaudus kiekvienam lietuviui, kaip kiekvienam lietuviui skaudūs rusų išsigalvoti Mažosios Lietuvos vietovių rusiški vardai, bet dėl to kaltas ne knygos autorius ir ne jos leidėjas, o Stalinas, Trumanas ir Atlee, kurie Potsdamo konferencijoj Mažąją Lietuvą atidavė Sovietų Sąjungai. Šiuolaikiniame žemėlapyje tenka parodyti vaizduojamų kraštų esamą faktinę padėtį, kaip ir Vliko leidinių žemėlapiai rodo dabartinę faktinę Lietuvos — Gudijos sieną arba kaip nepriklausomos Lietuvos žemėlapiai 1920-1939 m. žymėdavo demarkacijos liniją. Tai visai nereikia pripažinimo, kol faktinės sienos bei linijos parodytos skirtingai nuo pripažintų valstybinių sienų.

Dr. Remeikio knygoj patalpintas žemėlapis aiškiai parodo Rytprūsius perskėlusią Potsdamo liniją kaip faktinę, o ne valstybinę sieną. Visur kitur žemėlapyje aiškiai pažymėta apimamų kraštų valstybinė priklausomybė, išskyrus Rytprūsius, ant kurių nėra jokios valstybės pavadinimo, nė Lenkijos ant jos valdomos pietinės Rytprūsių dalies, nė Sovietų Sąjungos ar Rusijos ant sovietų valdomos Karaliaučiaus srities. Tad visiškai aišku, kad visu Rytprūsių priklausomybė laikoma atviru klausimu. Todėl dr. Balio užsipuolimas, kad bendruomenininkai Mažąją Lietuvą prisyrė Sovietų Rusijai, neturi jokio pagrindo. Dr. Remeikio knygoj įdėtas žemėlapis yra teisingas ir logiškas. Jis rodo faktinę Lietuvos ir jos kaimyninių kraštų padėtį, bet kartu tiksliai ir nuosekliai atžymi tikrąsias valstybines sienas ir įsakmiai pabrėžia Lietuvos, Latvijos bei Estijos aneksijos tarptautinį nepripažinimą. Dr. Balys, matyt, būtinai pasiryžęs tą žemėlapį kaip nors sukritikuoti, randa, kad „Lithuania Minor" esanti įrašyta per mažomis raidėmis. Tačiau jis užmiršta, kad jo panaudotuose žemėlapiuose Mažosios Lietuvos vardas iš viso niekur net nepaminėtas...

Algimantas S. Gečys

A. †. A.
WALTER STASIULIS

Gyveno Pensacola, Florida. Anksčiau gyv. Chicago, Ill., Bridgeporto apyl.

Mirė kovo 21 d., 1981 m., 4:30 val. popiet, sulaukęs senatvės.

Gimė Lietuvoje, Telšių apskrityje.

Amerikoje išgyveno 75 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime sūnus John, marti Betty, marti Helen Stasiulienė, 7 anūkai, 1 proanūkas, kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas bus pašarvotas antradienį, 1 val. popiet Jurgio F. Rudmino koplyčioje, 3319 S. Lituanica Ave.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, kovo 25 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. Jurgio parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę **Sūnus, marčios, anūkai ir proanūkas.**

Laidot. direkt. Jurgis F. Rudminas, Tel. 927-1138.

A. † A. ONA BALZERYTĖ

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apylinkėje. Anksčiau gyveno Detroit, Michigan.

Mirė kovo 23 d., 1981 m. 8 val. ryto, sulaukus 88 m. amž.

Gimė Lietuvoje, Šiaulių apskr., Lygumų valsč, Palygumio vienkiemy.

Pasiliko dideliame nuliūdime 2 broliai Petras Balzaras ir Leonas Balzaras su žmona Konstancija Chicagoje, 2 dukterėčios Rima Armalienė ir Valerija Kundrotas, sūnėnas Vytautas Balzaras su žmona Nijole, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Velionė buvo duktė a. a. Prano ir Elenos ir sesuo a. a. Veronikos, Valerijos, Rozalijos, Elenos, Barboros ir Prano.

Kūnas bus pašarvotas antrad., 3 val. popiet Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st St. Laidotuvės įvyks ketvirtad., kovo 26 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Švč. M. Marijos Gimimo par. bažnyčią, kurioj įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: **Broliai, brolienė, dukterėčia ir sūnėnas.**

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus — Tel. 476-2345.

BALF'o Direktoriui ir Chicagos Apskrities Pirmininkui

A. † A.
JONUI JASAIČIUI mirus,

giliame liūdesyje likusius: žmoną BIRUTĘ, dukteris JŪRATĘ BUDRIENĘ ir AUŠRĄ, sūnų ALGĮ, ir visus GIMINES bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

BALF'o CENTRO VALDYBA ir DIREKTORIAI

DR. ANTANAS KUČAS

ARKIV. JURGIS MATULAITIS MATULEVIČIUS

Gyvosios krikščionybės apaštalas

Įvadą parašė KARDINOLAS ANTONIO SAMORĖ

Tai geriausia knyga, kokia iki šiol buvo išleista, apie Dievo Tarno arkivyskupo gyvenimą, pastoracinę ir vienuolišką veiklą ir apie nugalėtas kliūtis kelyje į tobulą krikščionybę. Jo palaimintoju paskelbimo byla yra prie pabaigos Vatikane. Reik tik susipažinti su jo gyvenimu ir prašyti Šv. Tėvą šią beatifikacijos bylą pagreitinti.

Veikalas yra 592 psl., didelio formato, kietais viršeliais.

Kaina: $15.00, pasiuntimui paštu reikia pridėti $1.03.

Gaunama DRAUGO administracijoje, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

DRAUGAS, antradienis, 1981 m. kovo mėn. 24 d. 5

P A D Ė K A

Nuoširdžiai dėkoju p. EMILIJAI KIELIENEI už jautrią atsisveikinimo kalbą, pasakytą prie mano brangios žmonos a. a. Marijos Deltienės karsto, ir taip pat p. MARIUI KIELAI kartu su žmona palydėjusiems velionę į kapines.

DR. ADOLFAS DELTA

Visuomenininkui

A. † A. JONUI JASAIČIUI

mirus,

liūdinčią žmoną BIRUTĘ, sūnų ALGĮ, dukras AUŠRĄ, JŪRATĘ su vyru ir visus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

STEFANIJA IR VLADAS ABRAMIKAI

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

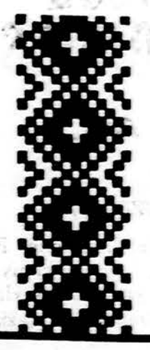

Laidotuvių Direktoriai
6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
1410 So. 50th Av., Cicero
Tel. 476-2345
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNŪS

2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11028 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

HIMNO ŽODŽIAI, GIMĘ KAUTYNIŲ METU

Neseniai minėjom Lietuvos nepriklausomybės šventę ir ta proga, šalia Lietuvos himno, buvo giedamas mus priglaudusios Amerikos himnas — „Star Spangled Banner". Tačiau, ar kuris pagalvojom, kad Amerikos himnas yra žymiai jaunesnis už Lietuvos, kad Amerikos himnui kovo 3 d. suėjo tik 50 metų, nes patriotinė giesmė „Žvaigždėtoji vėliava" Amerikos himnu paskelbta 1931 m. kovo 3 d. tuometinio prezidento Herberto Hooverio pasirašytu įstatymu.

Norint geriau pažinti dabartinio Amerikos himno istoriją, tenka prisiminti 1812-14 m. kovas tarp Britanijos ir Amerikos, o geriausiai — nuvykti į Baltimorės miestą, kur ir šiandien tebestovi išsaugotas iš ano karo McHenry fortas, įkvėpęs jauną advokatą Francis Scott Key parašyti „Žvaigždėtosios vėliavos" eilėraštį.

Britanijos-Amerikos kare vienas iš pagrindinių britų strategijos užmojų buvo užblokuoti rytiniam Amerikos krante esančią Cheasepeako įlanką (kaip malonu vasarą nuvažiavus pas bičiulius Loretą ir Jurgį Bradūnus laiveliu paplaukyti tos įlankos vandenimis ar joje pasimaudyti) ir užimti jos pakrančių miestus. 1814 m. vasarai baigiantis, britai puolė Washingtoną ir lengvai miestą užėmė.

Kautynių dėl Washingtono metu britai į nelaisvę paėmė amerikieti gydytoją Williamą Beanes. Beanes paprašė jauną Washingtono advokatą Key, kad vestų derybas su britais dėl jo paleidimo. Advokatas Key, taikos vėliavą iškėlęs, plaukė prie britų laivų ekskadros, tuo metu buvusios Baltimorės miesto pakrantėje.

Advokatas Key dėl daktaro Beanes paleidimo vedė derybas su britų admirolu, ir šis sutiko daktarą paleisti. Tačiau amerikiečiai, būdami admirolo laive, nugirdo britų planus pulti Baltimorės miestą. Admirolas tada nusprendė, jog amerikiečiai turi būti sulaikyti, kol pasibaigs mūšis.

1814 m. rugsėjo 13 d. naktį prasidėjo mūšis dėl Baltimorės. Britų laivai iš Baltimorės uosto atidarė patrankų ugnį į Baltimorės įsitvirtinimų McHenry fortą. Advokatas Key per visą naktį stovėjo laivo denyje, neramiai stebėdamas,kaip britų laivyno patrankų sviediniai šviesdami dangų skrieja erdvėje ir, leisdamiesi virš forto, sprogsta. Kiekvieną kartą lekiant svieidiniams ar laivo patrankai iššovus, jis matė Amerikos žvaigždėtąją vėliavą virš McHenry forto. Tačiau, kai šaudymas sustiprėjo, kai dūmai ir migla sutirštėjo, advokatas Key nebegalėjo matyti, ar vėliava dar vis plevėsuoja ir ar fortą gynėjai nebus pasidavę. Naktis tęsėsi, kartu tęsėsi ir šaudymas.

Advokatas Key buvo jautrus žmogus ir, kai pamatė po mūšio virš forto Amerikos vėliavą, jis impulsyviai ėmėsi kūrybos. Ant seno voko ėmė rašyti eilėraštį, išreikšdamas savo nuoraikas. Tuo tarpu britų laivynas traukėsi, o advokatui Key su kitais amerikiečiais buvo leista grįžti krantan.

Jaunas advokatas apsistojo viešbutyje Baltimorės mieste ir baigė rašyti pradėtą eilėraštį. Kitą dieną, draugų raginamas, jis savo kūrinį nunešė spaustuvininkui, kuris jį atspausdino ant atskirų popieriaus lapų. Eilėraštis buvo pavadintas „McHenry forto gynyba". Netrukus jį išspausdino Amerikos laikraščiai, ir jis ėmė plisti visoje šalyje, o jo vardas buvo pakeistas į „Žvaigždėtąją vėliavą".

Pasak „Amerikos Balso" korespondento Silvermano, dar ir dabar kartais iškyla ginčai, kaip advokato Key eilėraščio žodžiams buvo pritaikyta muzika. Atrodo, kad maždaug apie tą patį laiką, devynioliktojo šimtmečio pradžioje, amerikiečiai prie alaus mėgo dainuoti pagal vienos britų dainos, iš maždaug 1780 metų, melodiją. Nors tikro įrodymo nėra, tačiau daugelis muzikos istorikų mano, kad advokatas Key tą melodiją turėjo galvoje, kai rašė savo eilėraštį, nes jo žodžiai puikiai atitinka tos dainos melodiją.

Amerikos „Žvaigždėtosios vėliavos" himno žodžiai lietuviškam poeto J. Bl. vertime štai kaip skamba:

„O, sakyk, ar regi priešaušrio spinduliuos
ją, kurią mes taip išdidžiai
sveikinom sambrėškiui gęstant,
ją, kurios plačias juostas ir
skaidrias žvaigždes
per visą pragaištingą naktį
mes stebėjom drąsiai plevenant
viršum tvirtovės sienų?
O, sakyk, ar toji žvaigždėmis
nusėtoji vėliava
tebeplevėsuoja viršum laisvųjų
šalies,
viršum drąsuolių namų?"

Ir kas gali tvirtinti, kad amerikiečiai nėra patriotai, kad jie nesidomi savo šalies istorija? Juk ir jų himas yra gimęs kovų už laisvę metu, kai „vėliava drąsiai pleveno viršum tvirtovės sienų".

Minint dabartinio Amerikos himno sukaktį, verta aplankyti ir istorinį Baltimorės miestą, kur tebestovi gausiai turistų lankomas ir McHenry fortas, į kurį iš tolo žvelgė anų laikų poetas ir Amerikos himno žodžių autorius Francis Scott Key.

VL.R.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Phoenix, Ariz.

VASARIO 16 MINĖJIMAS ARIZONOJE

Lietuvių Bendruomenės Phoenix apylinkė, kaip ir kitais metais, suruošė Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą gana gražiai ir iškilmingai.

Šv. Mišias koncelebravo kun. A. Valiuška su 4 liet. kunigais — svečiais. Šalia vietinio choro, jauna solistė Karen Vidžiūnienė iš Tucson, Ar., labai įspūdingai pagiedojo Gounod Ave Maria. Kun. D. Lengvinas, svečias iš Kanados, pasakė gražų pamokslą.

Po pamaldų Ukrainiečių salėje buvo oficialus minėjimas. 1 val. visiems dalyviams buvo išdalinti šilti, lietuviški pietūs. 2 val. 30 min. LB Phoenix apylinkės pirmininkas V. Ruseckas atidarė Nepriklausomybės minėjimo šventę. Po trumpo atidaromojo žodžio pristatė tolimesnės programos vedėją, Phoenix žinomą žurnalistę Norą Burbaitę, kuri puikiai aviem kalbom tai atliko.

Solistė Karen Vidžiūnienė puikiai sugiedojo Amerikos himną, O. Metrikienei, nuzikei iš Californijos, palydint.

Invokaciją skaitė svečias kun. P. Kura iš Illinois. Nepriklausomybės aktą skaitė D. Zakaras. Arizonos gubernatoriaus proklamaciją skaitė Rūta Bobelytė,buv. čikagiškė, gilinanti studijas Arizonoje. Atsistojimu pagerbti žuvusieji dėl Lietuvos laisvės ir tie, kurie dabar tebekenčia vergiją savo pavergtoje tėvynėje arba Sibire, paminint kai kurias pavardes: Petkų, Gajauską, Terlecką, Sadūnaitę ir daug kitų.

Latvių ir ukrainiečių atstovai nuoširdžiai pasveikino ir palinkėjo ištvermės, nes komunistinės Rusijos vergijos galas artėja.

Pagrindiniai kalbėtojai buvo 3 jauni lietuviai: Ofelija Barškėtytė, buv. čikagiškė, gilinanti studijas Arizonoje, ir Algis Liepas iš Denver, Col., baigęs studijas ir turįs pelningą tarnybą, dabartinis „Rūtos" šokėjų vadovas ir šokėjas — abu kalbėjo lietuviškai, trumpai, bet turiningai, pabrėždami įvairią lietuviško jaunimo veiklą siekiant išlaikyti savo kalbą ir kultūrą. A. Liepas apeliavo į senąją kartą daryti pastangas,kad jų jaunimas prisidėtų prie lietuvių jaunimo organizacijų ir tęstų kultūrinę ir politinę veiklą prieš rusiškąjį komunizmą ir vergiją.

Arvydas Jarašius, dabartinis LB Denver, Colo. apylinkės pirmininkas, „Rūtos" šokėjų organizatorius ir buvęs vadovas ir dar tebešokantis su „Rūtos" šokėjais, baigęs West Point armijos karo akademiją, dagar reservo kapitonas ir turįs civilinę tarnybą, kalbėjo gražia tarsena angliškai, neilgai, bet kondensuotai. Gerai paruoštoje kalboje paminėjo garbingą Lietuvos praeitį ir žvelgė su viltimi į artėjančią didelę pasaulinę permainą. Kiekvieno jauno lietuvio pareiga rūpintis, kad lietuvių kalba ir kultūra išliktų gyva, o kova prieš pasaulio teroristus bei jų globėjus yra taip pat pareiga ir kiekvieno padoraus Amerikos piliečio. Visiems trims jauniems kalbėtojams klausytojai gausiai plojo.

Šio minėjimo rezoliuciją anglų kalboje perskaitė Ofelija Barškėtytė ir apie 150 klausytojų dideliu plojimu pritarė visoms prieš komunistus rusus pateiktoms mintims ir viltims. Rezoliucijos nuorašai bus pasiųsti Amerikos valdžios pareigūnams ir Lietuvos atstovams bei konsulams.

Po trumpos pertraukos prasidėjo meninė dalis. Jaunoji solistė Karen Vidžiūnienė nuostabiai puikiai padainavo tris dainas, kurių vieną — „Gegutė" — lietuviškai, muzikės Metrikienės komponuotą. Solistei akompanavo Metrikienė. Solistei ir Metrikienei publika atsidėkojo dideliu plojimu. „Rūtos" šokėjai, 8 poros aukštų, lieknų, jaunų lietuvių, labai puošniais tautiniais kostiumais, salės vidury je, su dideliu tempu ir jaunatviška energija, pašoko 6 taut. šokius (suktinį, ūsauninką, blezdingėlę,mikitą, vestuvių polką, rezginėlę). Publika nenuilstamai plojo.

Jungtinis choras scenoje, prie kurio prisidėjo ir „Rūtos" šokėjai, padainavo keletą gražių tautinių dainų (Lietuva brangi, Kur namukai jaunų dienų ir Tėviškėlė). Po choro dainų „Rūtos" šokėjai vėl su jaunatviška energija viduryje salės pašoko dar 5 taut. šokius (aušrelę, pakeltkoji, audėjėlę, ketvirtainį ir malūną). Po ilgų plojimų į sceną buvo pakviestas visas choras, solistė ir visi „Rūtos" šokėjai. LB Phoenix apylinkės pirmininkas padėkojo visiems atsilankiusiems, programos vadovei Norai Burbaitei, solistei K. Vidžiūnienei, chorui ir muzikei Metrikienei, o ypač „Rūtos" šokėjams ir jų šokių mokytojai Ant. Bulotinei iš Denverio. Solistei, muzikei ir šokių mokytojai buvo įteiktos puokštės gyvų gėlių.

Po to skambėjo didingai Lietuvos himnas. Lietuvos laisvinimo reikalams (LB, Altai ir Vlikui) suaukota 765 lol. *Arizoniškis*

Hartford, Conn.

AMERIOS RYTINIO PAKRAŠČIO TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

Lietuvių tautinių šokių šventė vyks Hartforde, Trinity kolegijos patalpose, š.m. gegužės 31 d. Programą atliks studentų, jaunių ir paikų šokėjų grupės iš Baltimorės, Bostono, Brocktono, Elisabeth, Hartfordo, New Jersey, New Yorko, Philadelphijos ,Rochesterio ir Worcesterio. Šokėjams akomponuos 30 asmenų orkestras.

Patariama bilietus (visi po 8 dol.) įsigyti kuo skubiau pas Birutę Monaco, 25 Richard Rd., Manchester, Conn. 06040. Čekius rašyti :„Lithuanian Folk Dance Festival" vardu. Tautinių šokių šventę organizuoja šventės rengimo komitetas, o šventės globėjas yra Lietuvių Bendruomenės Hartfordo apylinkės valdyba.

PO KAZIUKO MUGĖS

Staiga pasibaigė visi planavimai, darbai ir lakstymai. Tylu, ramu, tačiau lyg ko tai trūksta. Dar vakar Hartfordo bažnyčios salėje buvo jomarkas. Virtuvė pilna garų, gomurį kutenančių, dešrų kvapo, gerai nusiteikusių, sušilusių šeimininkių. Juk ne juokas suspėti pavalgydinti visus, ilga eilute nusidriekusius svečius. O jų šį kartą daug, tikrai daug. Labai, labai malonu, kad Hartfordo lietuviai ir tolimesni kaimynai savo atsilankymu parodo širdį skautams.

Pačioje salėje kiekviename kampelyje kas nors knibžda. Paukštytės ir skautės džiaugiasi savo gražiai atrodančiais stalais. Po kiekvieno pardavimo vis perskaičiuojama visa kasa su didžiausiu atsidavimu ir rūpesčiu. Panašiai atrodo ir pas brolius: vienas įdomumas stebėti jų veiduose atsispindintį džiaugsmą, kad sekasi pirkliauti. Ant jų stalo matyti daug gražių medžio darbų niujorkiškio Jankausko.

A. Saimininkienė ne tik paaukojo loterijai iš gelsvo šiaudo jos pačios sukurtą paveikslą, bet su jai įprasta energija skuba pardavinėti bilietus. Brolių loterijai gražų gėlėms padėti staliuką, papuoštą jūros kriauklėmis, padovanojo V. Nenortas. Buriuojasi žmonės prie R. Grigaitienės, atvykusios iš Worcesterio ir negali atsistebėti, kaip greit be jokių pavyzdžių margina margučius. G. Kulpienės stalas irgi apgultas. Ką atvežė iš New Yorko, tai beveik viską Hartforde ir paliko. Bus mūsų ponios pasipuošusios gražiais žiedais. Juozo Rygelio foto paveikslai tikrai gražūs ir meniški. Pastebėjus, jog nežinota, kad jis turi tokią gerą akį, jo žmona, lengvai šyptelėjus, prasitarė: „Kaip kitaip gali būti — savaime aišku".

Naujai įsikūrę akademikai neatsilieka nuo visų. Reikia tikėtis, kad jie bus mūsų pažiba ir bus gražus pavyzdys jaunesniems (kokie turėtų būti). Toliau prekiauja Kyprys su savo darbo vaizdomis, o D. Grajauskienė visokių knygų, plokštelių ir rankdarbių atvežė pusę vežimo. Kur dar bendra loterija vyr. skaučių tvarkoma, kur kava ir pyragų stalai, prie kurių lipšniai patarnauja veteranės sesės! Mugę dar praturtino Jasaitienės skautėms dovanoti paveikslai ir Br. Aleksandravičiaus bičių medus.

Atskubėjęs didžiausio vietinio laikraščio fotografas sukinėjasi po salę, o jau sekantį rytą džiaugiamės matydami „Hartford Courant" lapuose didžiulę nuotrauką.

Hartfordo Šv. Trejybės parapijos klebonas kun. Matutis, atidarydamas mugę, pagązdino visus susirinkusius, jei nepaliks visų pinigų mugėje, nejeis į dangų. Mielieji sveteliai, atrodo, tai tikrai įsidėmėjp, nes prekyba vyko pilnu tempu prie visų stalų.

Užtad nuoširdus skautiškas ačiū visiems atsilankiusiems, neskubėjusiems išbėgti ir gražiai parėmusiems čią skautišką, lietuvišką tradicinę šventę. *D. R.*

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

...ų apdraudę nuo ugnies ir automobilių — 20% — 30% pigiau mokėsit būtent pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Telef. — GA 4-8854

VIZITINIŲ KORTELIŲ REIKALU

Vizitinių kortelių naudojimas yra gražus paprotys. Biznieriai jas plačiai naudoja. Bet tinka ir visų luomų atstovams turėti gražias vizitines korteles.

Kreipkitės į "Draugo" administraciją visais panašiais reikalais.

DRAUGAS,
4545 W. 63rd Str.,
Chicago, Ill. 60629

Marija Aukštaitė

IŠEIVĖ

Pasakojimai. 266 pusl. Išleido A. Navikevičius 1980 m. Spausdino Litho-Art Ltd. Toronto. Kaina su persiuntimu $6.85. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

XX amžiaus madona (paveikslas) apdovanotas aukščiausia premija tarptautiniame madonų meno festivalyje Los Angeles, Ca. ir Grand National Award Amerikos dailininkų profesinėje sąjungoje New Yorke. Tai puošni dail. POVILO PUZINO monografija, kuri yra didelio formato ir talpina 28 spalvotas reprodukcijas. Kartu ir XX amžiaus Madona. Kaina 25 dol. Puiki dovana ir tinka bent kuriomis progomis įteikti bet kam: svetimtaučiui ar lietuviui.

Gaunama DRAUGE, 4545 West 63rd St., Chicago, IL. 60629. Užsakant pridėti $1.02 už persiuntimą. Illinojaus gyventojai moka 5 proc. mokesčių.

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

ISNUOM. 5 kamb. butas ir apstatytas 4 kamb. butas, taip pat ir apstatytas 4 kamb. butas rūsy.

Skambint — 476-2473

ISNUOM. 2-JŲ KAMB. BUTAS 2-me aukšte, vienam asmeniui. Apyl. 79-os ir Central Park Avenue.

Skambint — 476-1548

MISCELLANEOUS

NAMŲ APŠILDYMAS

Įstatau naujus pečius ir vandens šildytuvus. Išvalau ir pakeičiu alyvinius pečius į gazinius.

ALBIN BANYS, Tel. 447-8906

VALOME KILIMUS IR BALDUS

Plauname ir valkuojame visų rūšių grindis.

Tel. RE 7-5168

MOVING

SĖRĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

Priimame MASTER CHARGE ir VISA
Telef. — WA 5-3063

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus

NEDZINSKAS, 4059 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5980

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC
4250 So. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ liudijimai, pildomi PILIETYBĖS PRAŠYMAI ir kitokie blankai.

!; Įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlio.

COSMOS PARCELS EXPEESS
2501 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Telef. — 925-2737
Vytautas Valantinas

A. VILIMAS MOVING

Apdraustas perkraustymas Įvairių atstumų

Tel. 376-1882 arba 376-5996

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai. Pardavimas ir Taisymas.

MIGLINAS TV
2346 W. 69 St., tel. 776-1486

PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks. Sinkos vamzdžiai išvalomi elektra. Į automatą galit kalbėt lietuviškai palikit pavardę ir telefoną.

SERAPINAS — 636-2960

THE FORTY YEARS OF DARKNESS

Parašė Dr. Juozas Vaišnora

Apie istorinius lietuvių kovos metus.

Į anglų kalbą išvertė

Juozas Bulevičius

Minkštais viršeliais. Kaina $2.

Ši įdomi knyga gaunama:

DRAUGE, 4545 W. 63 St.,
Chicago, Ill. 60629

Perskaitę "Draugą" duokite ir kitiems pasiskaityti.

REAL ESTATE

BUTŲ NUOMAVIMAS
Namų pirkimas — Pardavimas
Draudimai — Valdymas
INCOME TAX
Notariatas — Vertimai
BELL REALTORS
J. BACEVIČIUS
6529 S. Kedzie Ave. — 778-2233

3-jų butų mūr. Evanstone. 20 metų. Gražiai išlaikytas. Arti ligoninių ir universitetų. $130,000.

ŠIMAITIS REALTY
Insurance — Income Tax
Notary Public
2951 WEST 63rd STREET
Tel. 436-7878 ar 839-5568

FORD CITY

Parduodamas CONDOMINIUM. 2 miegamieji. 1½ vonios. Puikus vaizdas. $42,000.

Skambint 776-0776

Parduodamas vienos šeimos namas ir akras žemės. 7 kamb. 2 miegami. 2 maš. garažas. Žemi mokesčiai. Netoli Jackson, Michigan. $30,000. Savininkas gali padėti su išsimokėjimu. Kreiptis į sav. vakarais tel. 517—565-3045.

NURSERY SCHOOL

CHILD CARE

Kiddie Kove is a professional nursery school. Lowest price on the Southwest side. Open 5 days a wk., 6 a.m. to 6 p.m. Open Sat. 7 to 1 p.m. Enrollment now open. 6602-4 S. Kedzie, 434-2120

HELP WANTED — MOTERYS

REIKALINGA MOTERIS
valyti kambarius
RAINBOW MOTEL
7050 W. Archer Ave., Chicago
Kreiptis asmeniškai

PROGOS — OPPORTUNITIES

TASTEE-FREEZ
2535 W. 69th Street
Good community business operation.
For information call
334-3300

DĖMESIO

PACKAGE EXPRESS AGENCY
MARIJA NOREIKIENĖ
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Labai pagerėjusios geros rūšies prekės. Maistas iš Europos sandėlių.
2003 W. 69th St., Chicago, IL 60629
TEL. — WA 5-3707

Popular Lithuanian RECIPES

PATIKSLINTA IR PAGRAŽINTA
AŠTUNTOJI LAIDA

Suredagavo
Juozapina Daužvardienė

Šiom dienom Draugo spaustuvė išleido aštuntą laidą šios populiarios virimo knygos. J. Daužvardienė vėl patikslino ir pagražino šią laidą, naujais patiūsimais.

Tai geriausia dovana naujoms žmonoms ar marčioms. Daugelis apdovanojo kitataučius supažindindami juos su lietuvišku maistu ir virimu. Ši knyga yra sukėlusi labai daug pasisekimo lietuvių ir kitataučių darbo vietose ir organizacijose.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, Knygų Skyrius
4545 W. 63rd Street
Chicago, Illinois 60629

Kaina su persiuntimu $5.75

Illinois gyventojai pridėkite dar 20 centų mokesčiams.

Simon's Travel

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS PASAULIO ŠALIS

Praleiskite 11 dienų
LIETUVOJE

Birželio 8 iki 22 d.

Vilnius — Kaunas — Trakai — Druskininkai
Anykščiai — Rumšiškės

13 DIENŲ SU GIMINĖM!!!

Gegužės 14 — 28 d. —— Gegužės 28 — Birželio 11 d.
Liepos 9 — 23 —— Liepos 23 — Rugpjūčio 6 d.
Rugpjūčio 13 — 27 —— Rugsėjo 3 — 17 d.

Telefonai — Chicago (312) — 673 - 5391 arba 654 - 4238
Toronto (416) — 537 - 3060 arba 532 - 8772
Montreal (514) 669 - 8334
Telex 06 - 986766 TOR

Organizuoja: SIMON'S TRAVEL
2385 Dundas St. W.
Toronto, Ont., Canada M6P — 1X2

Taip pat sutvarkome: Iškvietimus į ir iš Lietuvos. Didesnius pirkinius giminėms Lietuvoje.

VĖŽIO LIGOS IŠVARGINTA MIRĖ ELENA JURGĖLIENĖ

Elena Apolonija Čepinskytė-Jurgėlienė ypatingai mylėjo žmones ir gyvenimą. Po sunkios penkerius metus užsitęsusios vėžio ligos mirė kovo 3 dieną Sibley ligoninėje Washington, D. C. Prie jos mirštančios, paskutiniu momentu atgavusios sąmonę, buvo jos vyras Konstantinas ir duktė Elena.

Su ja atsisveikinti laidotuvių patalpose susirinko daug giminių ir draugų. Rožančių ir maldas lietuvių ir anglų kalbomis pravedė lietuvių kilmės kunigas Dennis Morrow. Sugiedojus "Marija, Marija" su velione atsisveikinimo kalbas nuo susirinkusiųjų ir šeimai bei giminėms užuojautą pareiškė lietuviškų organizacijų atstovai ir draugai: Juozas Laučka, Julija Rutelionienė, Alfonsas Petrutis, Liūtas Grinius, Romualdas Zalubas ir Domas Krivickas. Čia buvo prisiminta jos visuomeninė veikla ir širdingumas. Iki paskutiniųjų Elenos gyvenimo dienų, bent kiek praėjus skausmams, grįždavo jos giedri linksma nuotaika, suskambėdavo juokas ir noras pabūti su žmonėmis.

Tarpe daugybės daugiaspalvių žiedų puokščių gulėjo pašarvota Elena ružavu aksomu išklotame karste, aprengta puošnia ružava vakarine suknele (pagal jos pageidavimą), su kuria ji vilkėjo prieš kelias savaites prezidento Reagano inauguracijos baliuje.

Elena Apolonija Čepinskytė gimė Brooklyne, N. Y., 1912 metais. Nuo 1914 metų ji gyveno Lietuvoje, Radviliškyje pas profesoriaus Vinco Čepinskio brolį Mykolą. Ten ji lankė pradžios ir vidurinę mokyklą. 1928 metais grįžo į Ameriką. Mokslą tęsė Queens College, N. Y. 1932 m. ištekėjo už Konstantino Jurgėlos ir įsijungė į lietuvių visuomeninį gyvenimą. Ji aktyviai dalyvavo ruošiantis Dariaus — Girėno skridimui į Lietuvą, dainavo chore ir lietuvių New Yorko operetėje "Išeivis" atliko solistės daininkės partiją. Ji buvo viena iš lietuvių divizijos oragnizatorių. 1939 m. New Yorke pasaulinės parodos metu entuziastingai prisidėjo ruošiant Lietuvos dieną ir parodą. Elena priklausė organizacijoms: Balfui, Baltic-American Society, New Yorko Lietuvių tarybos skyriui, Radonajam Kryžiui, Moterų vienybei, Washingtono Amerikos lietuvių draugijai, Lietuvos vyčiams, Lietuvos Dukterų draugijai ir kt.

Nuo 1954 m. Jurgėlai persikėlus į Washingtoną, kur dr. K. Jurgėla ėjo Amerikos Balso lietuvių skyriaus vedėjo pareigas. Čia jie siela ir kūnu įsijungė į Washingtonos lietuvių gyvenimą.

Daug žmonių palydėjo velionę į kapus. Ji palaidota "Gate of Heaven" kapų mauzoliejuje. Po laidotuvių apeigų palydėjusieji susirinko į Jurgėlų namus šermenų pusryčiams.

Giliame nuliūdime liko velionės vyras Konstantinas Jurgėla, duktė Elena, anūkė Elenytė, sūnus Algis su žmona Danute Tautvilaite-Jurgeliene, anūkas Algis — Viktoras, giminės ir draugai.

Gražina Krivickienė

LIETUVIAI FLORIDOJE

Miami, Florida

GRAŽI SUKAKTIS

Šių metų balandžio 21 d. Miami Lietuvių Amerikos piliečių klube bus iškilmingai paminėta to klubo iniciatoriaus Juozo Ratkaus 90 metų sukaktis.

Nuo jaunų dienų Juozas Ratkus nuoširdžiai aukojo savo darbą ir pastangas lietuviškiems reikalams. Karo metu jis važinėjo po Ameriką, ragindamas pirkti Lietuvos bonus, turėjo New Yorke foto studiją ir radijo stotį.

Pasitraukęs į pensiją, kaip ir daugelis kitų lietuvių, atvažiavo į Miami. Čia pradėjo ieškoti lietuvių ir, suradęs bent 12 asmenų, 1946 metais pradėjo steigti lietuvių klubą. Pirmoje klubo valdyboje jis buvo išrinktas iždininku. Metinis nario mokestis buvo nustatytas 10 centų, o įstojamasis 25 centai. Su kapitalu 15 dol. inkorporavo klubo įstatus ir pradėjo platinti šėrus.

Daug laiko truko, kol galėjo pastatyti namus ir su dideliais vargais ir paskolomis 1953 metų sausio 20 dieną pirmą kartą ten susirinko lietuviai. Tačiau dar trūko kelių tūkstančių dolerių patalpai užbaigti ir, negalėdami surinkti reikiamos sumos, nariai patys pradėjo dirbti. Kaip paprastai, tų savanorių darbininkų pradėjo mažėti ir pagaliau liko tik du: Ratkus ir Naujokaitis, kurie išlaikė iki galo ir 1953 m. balandžio pabaigoje klubo patalpos buvo baigtos ir pradėjo normaliai veikti. Tiesa, užtruko penkerius metus, iki galėjo sumokėti paskutinę skolą 16,000 dol.

Šiandien vietos lietuviai džiaugiasi, turėdami gražias patalpas suėjimams, nemažai lankosi lietuvių ir iš visos Amerikos ir kitų kraštų. Paprastai klubas ima mokestį už privačius renginius, bet šį kartą bendras narių susirinkimas vienbalsiai nutarė neimti iš Juozo Ratkaus jokio mokesčio.

Baigdama noriu palinkėti J. Ratkui dar daug laimingų metų švęsti savo gimimo dienas su miela žmona Elena Ratkiene, kuri taip pat neatsilieka visuomeniniame darbe: turėjo įvairias pareigas Moterų sąjungos centro valdyboje, būdama centro valdybos iždininke ir vice pirmininke.

Ji taip pat platino Lietuvos bonus ir buvo net tos komisijos narė. Dabar ji yra Moterų sąjungos Miami skyriaus pirmininkė. Turėdama du savo vaikus, dar įsūnijo ir išaugino dvi našlaites lietuvaites. Paklausta E. Ratkienė pasakė: "Mano gyvenimas buvo sunkus, bet, ačiū Dievui, dabar linksmas ir geras".

Juozas Ratkus gražiai aprašė savo gyvenimą nuo kūdikystės laikų eiliuotoje knygoje, pavadintoje "Mano laimės ir nelaimės Lietuvoje ir Amerikoje", spausdintoje "Draugo" spaustuvėje 1977 metais.

Juzė Jazbutienė

CHICAGOS ŽINIOS

PARAMA NELAIMĖSE

Žemės drebėjimų, epidemijų, bado paliestiems žmonėms pasaulyje šelpti kovo 28-29 d. Chicagoje bus daroma rinkliava bažnyčiose. 1980 metais šiam reikalui Chicagos katalikai suaukojo 625,000 dol.

NEBRANGS VAŽMA

Chicagos miesto susisiekimo vadovybė nutarė nekelti mokesčio už važiavimą autobusais ir miesto traukiniais, nors buvo numatyta nuo balandžio 1 d. imti po 95 ct. Pasiliks ir toliau 80 ct.

GRIEBIA APGAVIKUS

Rasti kalti 7 namų savininkai, kurie nemokėjo pilnų mokesčių už namus, Chicagoje, melagingai naudodamiesi lengvatomis, kurios teikiamos invalidams, neturtingiems, seniems, neturintiems daugiau metinių pajamų, kaip 10,000 dol.

SADATO ŽMONA

Egipto prezidento Anwar Sadato žmonai kovo 23 d. De Paul universitetas suteiks garbės daktaro laipsnį Chicagoje. Magistro laipsnį ji yra pasiekusi Egipte. Chicagoje ji aplankys kai kurias įstaigas.

2.2 MIL. DOL. IŠ ŠALPOS

Radiologas dr. N. D. Sawlani per paskutinius keturius metus už mediciniškus patarnavimus neturtingiems iš šalpos fondo — Medicaid — surinko 2.2 mil. dolerių. Per parą aptarnauja iki 173 šelpiamų pacientų.

ATSIVERTIMAI

Šv. Vardo katedroje į katalikų Bažnyčią buvo priimta arti 500 suaugusių, kurie išėjo atitinkamą tikybinį apmokymą.

LAIŠKAI DRAUGUI

KAM VERŽTIS PRO ATVIRAS DURIS?

Į mano pastabas apie Vliko leidiniuose naudojamus žemėlapius (Draugas, 1981 vasario 3 d.) dr. Jonas Balys atsiliepė vasario 25 d. „Drauge". Jo paaiškinimai turbūt rašyti tiems, kurie mano pasisakymo neskaitė, nes jis aiškina tai, su kuo visi sutinka. Dėl Lietuvos vakarinės sienos žymėjimo nurodžiau, kad „Lietuvos valstybinė siena su Rytprūsiais buvo nustatyta 1928 m. sutartimi su Vokietija ir ji sutampa su faktine okupuotos Lietuvos riba. Taip ją ir tenka parodyti". O štai dr. Balio atsakymas: „Abiejuose žemėlapiuose vakarinė Lietuvos siena nubrėžta pagal nepriklausomos Lietuvos vyriausybės 1928.I.29 d. pasirašytą sienų sutartį su weimarine Vokietija, kurioje Lietuvai buvo pripažintas Klaipėdos kraštas. Kokią teisę turi ponas Gečys ar kuris kitas emigrantas ignoruoti arba anuliuoti nepriklausomos Lietuvos vyriausybės laisva valia sudarytą tarptautinę sutartį?"

Pilnai su dr. Baliu sutinku. Iš jo ir mano pasisakymų visai aišku, kad dėl Lietuvos vakarinės sienos žymėjimo mūsų nuomonės sutampa. Tad kam tie skambūs retoriniai klausimai? Kur Gečys ar „kuris kitas emigrantas" nepriklausomos Lietuvos laisva valia sudarytas sutartis ignoruoja ar anuliuoja? Tai tik dr. Balio ginami leidiniai ignoruoja 1920 m. Maskvos taikos sutartimi su Sovietų Rusija nustatytos sienos vakarinę dalį, į vakarus nuo Curzono linijos.

Toliau dr. Balys vėl veržiasi pro atviras duris, gindamas Curzono linijos žymėjimą. Žinoma, Curzono liniją reikia parodyti, nes tai dabartinė faktinė siena tarp Lietuvos ir Lenkijos (nors jo panaudotuose žemėlapiuose netiksliai nubrėžta). Žemėlapiuose ,kurie vaizduoja šių dienų okupuotą Lietuvą, tenka parodyti faktinę padėtį ir faktines sienas, tačiau šalia jų pažymint dar ir tikrąsias, teisėtas Lietuvos valstybines sienas. Niekas dr. Baliui neprikiša, kad jo panaudoti žemėlapiai parodė faktinę Lietuvos — Lenkijos sieną, bet negerai, kad anapus jos neparodė tikrosios valstybinės sienos ir taip priskyrė Lenkijai Punską, Seinus ir Suvalkus.

Dr. Balys teigia, kad „Visokios istorinės sienos nebeturi dabar jokios praktiškos reikšmės". Visai teisingai. Praktišką reikšmę turi tik dabartinės faktinės sienos, vis tiek ar jos teisėtos ar ne. Praktiškos reikšmės šiuo metu neturi ir Vliko naudojamuose žemėlapiuose rodoma 1920 m. Maskvos taikos sutarties siena į rytus nuo Curzono linijos. Tačiau ji turi teisinės reikšmės. Tai teisėta Lietuvos valstybinė siena su Sovietų Sąjunga. Panašios reikšmės turi tos sienos vakarinė dalis ir Lietuvos istorinės sienos su Lenkija atkarpa tarp Rytprūsių ir Bebro upės. Tai tikroji valstybinė Lietuvos siena su Lenkija. Neigti tos senosios Lietuvos sienos teisinę reikšmę galima tik užmiršus 1918 vasario 16 d. akto žodžius, skelbiančius Lietuvos valstybės atstatymą, o ne naujos valstybės sukūrimą.

Pagaliau dr. Balys ,turbūt pagal karinės taktikos principą, kad geriausia gynyba yra puolimas, užsipuola dr. Tomo Remeikio knygoj įdėtą anglišką Lietuvos žemėlapį. Užkliūva jam užrašas „Kaliningrad Region". Žinoma, tas pavadinimas skaudus kiekvienam lietuviui, kaip kiekvienam lietuviui skaudūs rusų išsigalvoti Mažosios Lietuvos vietovių rusiški vardai, bet dėl to kaltas ne knygos autorius ir ne jos leidėjas, o Stalinas, Trumanas ir Atlee, kurie Potsdamo konferencijoj Mažąją Lietuvą atidavė Sovietų Sąjungai. Šiuolaikiniame žemėlapyje tenka parodyti vaizduojamų kraštų esamą faktinę padėtį, kaip ir Vliko leidinių žemėlapiai rodo dabartinę faktinę Lietuvos — Gudijos sieną arba kaip nepriklausomos Lietuvos žemėlapiai 1920-1939 m. žymėdavo demarkacijos liniją. Tai visai nereikia pripažinimo, kol faktinės sienos bei linijos parodytos skirtingai nuo pripažintų valstybinių sienų.

Dr. Remeikio knygoj patalpintas žemėlapis aiškiai parodo Rytprūsius perskėlusią Potsdamo liniją kaip faktinę, o ne valstybinę sieną. Visur kitur žemėlapyje aiškiai pažymėta apimamų kraštų valstybinė priklausomybė, išskyrus Rytprūsius, ant kurių nėra jokios valstybės pavadinimo, nė Lenkijos ant jos valdomos pietinės Rytprūsių dalies, nė Sovietų Sąjungos ar Rusijos ant sovietų valdomos Karaliaučiaus srities. Tad visiškai aišku, kad visu Rytprūsių priklausomybė laikoma atviru klausimu. Todėl dr. Balio užsipuolimas, kad bendruomenininkai Mažąją Lietuvą prisky rė Sovietų Rusijai, neturi jokio pagrindo. Dr. Remeikio knygoj įdėtas žemėlapis yra teisingas ir logiškas. Jis rodo faktinę Lietuvos ir jos kaimyninių kraštų padėtį, bet kartu tiksliai ir nuosekliai atžymi tikrąsias valstybines sienas ir įsakmiai pabrėžia Lietuvos, Latvijos bei Estijos aneksijos tarptautinį nepripažinimą. Dr. Balys, matyt, būtinai pasiryžęs tą žemėlapį kaip nors sukritikuoti, randa, kad „Lithuania Minor" esanti įrašyta per mažomis raidėmis. Tačiau jis užmiršta, kad jo panaudotuose žemėlapiuose Mažosios Lietuvos vardas iš viso niekur net nepaminėtas...

Algimantas S. Gečys

A. † A.
WALTER STASIULIS

Gyveno Pensacola, Florida. Anksčiau gyv. Chicago, Ill., Bridgeporto apyl.

Mirė kovo 21 d., 1981 m., 4:30 val. popiet, sulaukęs senatvės.

Gimė Lietuvoje, Telšių apskrityje.

Amerikoje išgyveno 75 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime sūnus John, marti Betty, marti Helen Stasiulienė, 7 anūkai, 1 proanūkas, kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas bus pašarvotas antradienį, 1 val. popiet Jurgio F. Rudmino koplyčioje, 3319 S. Lituanica Ave.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, kovo 25 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. Jurgio parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę **Sūnus, marčios, anūkai ir proanūkas.**

Laidot. direkt. Jurgis F. Rudminas, Tel. 927-1138.

A. † A. ONA BALZERYTĖ

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apylinkėje. Anksčiau gyveno Detroit, Michigan.

Mirė kovo 23 d., 1981 m. 8 val. ryto, sulaukus 88 m. amž.

Gimė Lietuvoje, Šiaulių apskr., Lygumų valsč, Palygumio vienkiemy.

Pasiliko dideliame nuliūdime 2 broliai Petras Balzaras ir Leonas Balzaras su žmona Konstancija Chicagoje, 2 dukterėčios Rima Armalienė ir Valerija Kundrotas, sūnėnas Vytautas Balzaras su žmona Nijole, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Velionė buvo duktė a. a. Prano ir Elenos ir sesuo a. a. Veronikos, Valerijos, Rozalijos, Elenos, Barboros ir Prano.

Kūnas bus pašarvotas antrad., 3 val. popiet Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st St. Laidotuvės įvyks ketvirtad., kovo 26 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Švč. M. Marijos Gimimo par. bažnyčią, kurioj įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: **Broliai, brolienė, dukterėčia ir sūnėnas.**

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus — Tel. 476-2345.

BALF'o Direktoriui ir Chicagos Apskrities Pirmininkui

A. † A.
JONUI JASAIČIUI mirus,

giliame liūdesyje likusius: žmoną BIRUTĘ, dukteris JŪRATĘ BUDRIENĘ ir AUŠRĄ, sūnų ALGĮ, ir visus GIMINES bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

BALF'o CENTRO VALDYBA
ir DIREKTORIAI

DR. ANTANAS KUČAS

ARKIV. JURGIS MATULAITIS MATULEVIČIUS

Gyvosios krikščionybės apaštalas

Įvadą parašė KARDINOLAS ANTONIO SAMORĖ

Tai geriausia knyga, kokia iki šiol buvo išleista, apie Dievo Tarno arkivyskupo gyvenimą, pastoracinę ir vienuolišką veiklą ir apie nugalėtas kliūtis kelyje į tobulą krikščionybę. Jo palaimintoju paskelbimo byla yra prie pabaigos Vatikane. Reik tik susipažinti su jo gyvenimu ir prašyti Šv. Tėvą šią beatifikacijos bylą pagreitinti.

Veikalas yra 592 psl., didelio formato, kietais viršeliais.

Kaina: $15.00, pasiuntimui paštu reikia pridėti $1.03.

Gaunama DRAUGO administracijoje, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

P A D Ė K A

Nuoširdžiai dėkoju p. EMILIJAI KIELIENEI už jautrią atsisveikinimo kalbą, pasakytą prie mano brangios žmonos a. a. Marijos Deltienės karsto, ir taip pat p. MARIUI KIELAI kartu su žmona palydėjusiems velionę į kapines.

DR. ADOLFAS DELTA

Visuomenininkui

A. † A. JONUI JASAIČIUI

mirus,

liūdinčią žmoną BIRUTĘ, sūnų ALGĮ, dukras AUŠRĄ, JŪRATĘ su vyru ir visus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

STEFANIJA IR VLADAS ABRAMIKAI

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriai
6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
1410 So. 50th Av., Cicero
Tel. 476-2345
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNŪS

2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11028 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

APLINK MUS

× **Liet. kunigų vienybės** Chicagos provincijos susirinkimas bus kovo 30 d., 3 val. popiet Marijonų vienuolyne prie "Draugo". Bus paskaita, pranešimai ir valdybos rinkimai. Valdyba visus kunigus kviečia dalyvauti ir paskambinti iš anksto telef. 767-1687.

× **Mokslų atstovai kalbės** Jaunimo centre per religinę vakaronę balandžio 3 d., penktadienį, 7:30 val. Vakaronės tema: „Žmogui rūpimieji klausimai". Marija Stankus-Saulaitė kalbės apie kančią, paskui bus pokalbis tarp dr. Broniaus Jaselskio, De Paul universiteto analitinės chemijos profesoriaus, dr. Jono Juozaičio, biologės Irenos Kairytės, dr. Juozo Meškausko ir kun. Vyt. Bagdanavičiaus. Pokalbio tema: "Naujieji mokslų užmojai ir krikščionis".

× **Kun. Juozas Vaišnys**, SJ, praves gavėnios susitelkimo tris vakarus Brighton Parko lietuviams Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje — kovo 25, 26 ir 27 dienomis. Mišias laikys ir pamokslus lietuviškai sakys kun. Vaišnys 7 val. vak. Prieš ir po Mišių bus klausoma išpažinčių. Visi lietuviai yra kviečiami dalyvauti ir išgirsti turiningus dvasinius nurodymus.

× **Juozas Kaciliauskas**, Lemont, Ill., lietuviškos knygos mylėtojas, dažnai užsisako lietuviškų leidinių. Šį kartą jis vėl užsisakė naujausių knygų.

× **Kun. Ronaldas Kondziolka** iš Assumption parapijos, kalbės tema "Auksiniai metai" vyresnio amžiaus piliečiams Šv. Kazimiero seserų vienuolyno salėje kovo 26 d., 12:45 val. p. p. Po to bus užkandis, bingo ir proga pasisvečiuoti. Visi senjorai piliečiai kviečiami dalyvauti.

× **Chicagos Lawn Branch** biblioteka, (6120 So. Kedzie Ave.), kuriai vadovauja Elizabeth M. Woods, neseniai iš "Draugo" įsigijo apie 200 įvairaus turinio knygų bibliotekos lietuviškam skyriui papildyti. Lietuviai, gyveną šioje apylinkėje, turėtų pasinaudoti patarnavimu ir parodyti tinkamą dėmesį lietuviškai knygai.

× **Mūrinis namas** su garažu ir sodu, maža priežiūra, prieinama kaina, 2-3 mieg., prie stoties į Chicagą ir krautuvių. Downers Grove lietuvių savininkų. **Tel (312) 969-3034.** (sk.).

× **Lietuvos gamtovaizdžiams — charakteringi pakelės kryžiai.** A. a. dail. Adomo Galdiko šviesių Lietuvos gamtovaizdžių tapybos ir Ant. Paskočimo 100 koplytstulpių paroda vyks kovo 27 — balandžio 5 d., Jaunimo centro Čiurlionio galerijoj. (pr.).

× **Dail. Birutė Bulotaitė** sukūrė įdomų plakatą statomai Antano Gustaičio tragikomedijai "Mėnulio užtemimas". Veikalas statomas balandžio 11, 12 dienomis Jaunimo centre. Rengia "Margutis". Bilietai gaunami Vaznelių prekyboje ir "Margučio" raštinėje. (pr.).

× **Už a. a. Liudą Stašaitį**, trisdešimts dienų po jo mirties, šv. Mišios bus atnašaujamos T. Jėzuitų koplyčioje, kovo 26 d., 8:30 val. ryto. Šv. Mišios už jo sielą taip pat buvo atnašautos T. Marijonų koplyčioje kovo 18 d. Giminės draugai ir pažįstami prašomi prisiminti jį savo maldose. (pr.).

× **Kipro Bielinio parašyta "TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA SOVIETŲ RUSIJA", Draugas šiomis dienomis gavo mažą knygos kiekį pardavimui. Kaina su persiuntimu $3.25. Rašyti Draugo adresu.**

× **Dail. Juozas Sodaitis** ruošiasi savo dešimtajai parodai, kurią Chicagoje ruošia Jaunimo centras. Dailininkas naudoja tapybinės grafikos ir kolažo techniką savo darbams, kurie labai dažnai įkvėpti pasakų ir liaudies dainų. Paroda įvyks Čiurlionio galerijoje — atidaroma balandžio 24 d.

× **Balfo Chicagos apskrities valdyba** praneša, kad nežiūrint pirmininko a. a. J. Josaičio netikėtos mirties, skyrių atstovų suvažiavimas bus tuo pačiu laiku ir toje pačioje vietoje, kaip buvo visiems pranešta raštu, t. y. kovo 29 d., sekmadienį, 1 val. p. p. Vyčių salėje (2455 West 47 g.) Skyrių atstovai yra įsakmiai prašomi dalyvauti suvažiavime.

× **Velykiniai pusryčiai** Jaunimo centre taps gražia Chicagos lietuvių tradicija. Visi kviečiami pasižymėti savo kalendoriuj, kad verbų sekmadienio rytą Jaunimo centro mažojoj salėj įvyks pirmieji metiniai velykiniai pusryčiai. Apie savo dalyvavimą prašome iš anksto pranešti skambinant Jaunimo centrui 778-7500 arba Reginai Kučienei 778-0358.

× **Stasys Kozeniauskas**, Philadelphia, Pa., atsiuntė mokestį už prenumeratą ir 25 dol. auką lietuviškos spaudos paramai. S. Kozeniauską skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką dėkojame.

× **Juozas P. Pažemėnas**, Queens Village, N. Y., Juozas Puodžiūnas, Waterbury, Conn., atsiuntė kartu su prenumeratos pratęsimu po 10 dol. aukų. Labai ačiū.

Vilija Kerelytė kalba Beverly Shores Vasario 16 d. minėjime.
Nuotr. Mariaus Kasniūno

× **Genė Dambras**, Mount Prospect, Ill., J. Gudėnas, Euclid, Oh., Juozas Ožinskas, Willowick, Oh., Adelė Poderienė, Southfield, Mich., Anelė Žemaitaitis, Los Angeles, Cal., F. Stankus, Hartford, Conn., Viktoras Kelmelis, Chicago, Ill., Feliksas Pabilionis, Omaha, Nebr., atsiuntė po 5 dol. aukų įvairiomis progomis. Nuoširdžiai ačiū.

× **Dr. Emilija Gasiūnaitė**, South Pasadena, Fla., Marlene Aglinski, Pittsburgh, Pa., K. V. Katelė, Melrose Park, Ill., A. Ažuolas, Australia, J. Brazinskas, Juno Isles, Fla., užsisakė naujausių leidinių už didesnes sumas.

× **Antanas Kipas**, Chicago, Ill., pratęsdamas "Draugo" prenumeratą, pridėjo 8 dol. už kalendorių. J. Bliznikas, Ont., Kanada — 5 dol. Dėkojame.

× **Chicagos Lietuvių Paštininkų** sąjunga per jos iždininką J. Pocių atsiuntė 10 dol. auką spaudos paramai. Nuoširdžiai dėkojame.

× **Eugenia Bulotienė**, Detroit, Mich., Valerija Buinys, Philadelphia, Pa., E. Bliudnikas, Centerville, Mass., atsiuntė po 5 dol. už kalendorių. Dėkojame.

× **Audra Kubiliūtė** išrinkta inžinerijos fakulteto atstove į Illinois Universiteto, Chicago Circle, senatą.

Steigiamojo Seimo sukakties minėjime Jaunimo centro salėje. Nuotr. V. Rimšelio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

STEIGIAMOJO SEIMO MINĖJIMAS

Steigiamojo Seimo minėjimas Chicagoje kovo 22 d. pradėtas pamaldomis Jėzuitų koplyčioje. Šv. Mišias aukojo vysk. V. Brizgys, pamoksle pabrėždamas, kad turime melstis už seimo narius, nes jie atliko didelę misiją.

Pamaldų metu giedojo sol. D. Stankaitytė, vargonais palydėjo muz. M. Motekaitis. Po pamaldų prie žuvusiems už laisvę paminklo buvo padėtas vainikas, kurį padėjo šaulių vadovas Vl. Išganaitis, lydimas Vyt. Didž. rinktinės atstovės M. Dapkienės, Gen. Daukanto jūrų šaulių kuopos F. Holtzienės ir Klaipėdos jūrų šaulių kuopos N. Skopienės.

Vainiką padedant, inž. K. Pabedinskas kalbėjo, kad pagerbdami mirusius seimo narius, mes semiamės stiprybės savo darbams. Steigiamasis seimas šaulių organizaciją patvirtino, kaip valstybės gynybos instituciją.

Minėjimo akademija vyko Jaunimo centro didžiojoje salėje. Minėjimą atidarė Kat. mokslo akad. Chicagos židinio pirm. kun. V. Bagdanavičius, pabrėždamas, kad šis minėjimas bus lietuvių valstybingumo studija. Pakvietė Liet. Moterų federacijos Chicagos klubo pirmininkę M. Marcinkienę pravesti akademiją. Ji iškvietė pagerbti dr. V. Sruogienę, knygos apie Steig. Seimą autorę.

Priminė, kad dar tebeturime gyvus Steig. Seimo narius: dr. E. Draugelį (Brazilijoj), J. Pronskų (Kanadoj), O. Muraškaitę (New Yorke), J. Pakalką (New Yorke). Paskaitė ano meto autorių Steigiamojo Seimo atidarymo nuotaikas.

Dr. M. Stankuvienė-Saulaitytė kalbėjo apie lietuves moteris steigiamajame seime: Gabrielę Petkevičaitę, F. Bortkevičienę, M. Galdikienę-Draugelytę, E. S. Spudaitę-Gvildienę, M. Lukošiūtę, O. Muraškaitę, S. Stakauskaitę, V. Mackevičiūtę, pažymėdama, kad moterys Steigiamajame Seime sudarė 8.3%. Steigiamąjį Seimą atidarė vyriausia atstovė G. Petkevičaitė. Moterys atstovės gynė skriaudžiamuosius, kėlė taikaus gyvenimo reikalą. Iš viso Steig. Seime buvo 8 moterys: 5 mokytojos, viena rašytoja. Jų amžius buvo nuo 24 iki 59 metų.

Paskaitą tema "Steigiamojo Seimo tautinė, tarptautinė ir valstybinė reikšmė" skaitė iš New Jersey atvykęs Vyt. Vaitiekūnas. Parinktas pavadinimas "Seimas" turėjo pabrėžti Lietuvos valstybės tęstinumą. Steigiamojo Seimo sušaukimas užsitęsė dvejus metus po nepriklausomybės paskelbimo. Trukdė vokiečiai ir laisvės kovos.

Paskaitininkas plačiau aptarė ano meto sąlygas, valstybinius rūpesčius, karių sukilimą, sienų problemas. Seimą renkant buvo sudaryta 10 apygardų. Tada net Palanga dar buvo latvių žinioje. Rinkimai tegalėjo įvykti šešiose apygardose. Kitos buvo okupuotos. Apie trečdalis Lietuvos žemių Steigiamajame Seime savo atstovų neturėjo, bet tai nesukliudė St. Seimo darbų.

Steigiamasis Seimas paskelbė atstatytą Lietuvos valstybę, besitvarkančią demokratiniais pagrindais. Rezoliucija buvo vienbalsiai priimta, už ją pasisakant ir atstovams vokiečiams, žydams ir lenkams. Steigiamasis Seimas parodė, kad nepriklausomybė rūpėjo visam kraštui. Steig. Seimas pradėjo darbą, kai ankstyvesnių imperijų, Rusijos, Vokietijos, Austrijos, griuvėsiuose plevėsavo raudonos vėliavos.

Steigiamajam Seimui trūko dešiniosios rankos — Smetonos grupės, bet vis dėlto St. Seimas netapo kairiarankiu. Steigiamajam Seimui trūko teisininkų. Tebuvo jų 13, o krikšč. demokratai St. Seime teturėjo tik vieną teisininką. Tai lėtino įstatymų ruošimą. Kunigijos įnašas Steigiamajame Seime, jei ne lemiamas, tai buvo didelis. Krikšč. dem. tarpe iš 59 atstovų kunigų buvo 10.

Vyt. Vaitiekūnas, Steigiamojo Seimo minėjimo paskaitininkas.

Tai nebuvo klerikalizmas, o Apvaizdos skirtas atpildas už ankstyvesnį kunigų atskilimą nuo tautos. Klebonija dabar tapo savanorių telkimo punktais. Kun. Jurgutis, Krupavičius, Vailokaitis ir kiti buvo Steig. Seimo stulpai. Minėdami Steigiamojo Seimo sukaktį, stipriname savo ryžtą kovoti dėl laisvos, demokratinės Lietuvos atstatymo.

Prof. M. Mackevičius painformavo, kad Steigiamojo Seimo stenogramų padėtis pavojinga. Popierius, kuriose jos buvo spausdintos, per 60 metų sudūlėjo, trupa. Okupantai stenogramas laiko užrakinę. Prie jų tegali prieiti tik Maskvos propagandistai. Tas užkerta Lietuvos jaunimui kelią pažinti Lietuvos atsikūrimo metą.

Išeivijoje tėra stenogramų atskiri numeriai. Visa laimė, kad Kongreso biblioteka, Pennsylvanijos, Chicagos universitetai turi mikrofilmuotas stenogramas, pilną jų rinkinį. Bet ir šis šaltinis eiliniams žmonėms beveik neprieinamas. Yra reikalas stenogramas išleisti.

Akademija baigta visiems atsistojus, M. Marcinkienei skaitant Steigiamojo Seimo Lietuvos nepriklausomybės deklaraciją.

Minėjimą ruošė Liet. katalikų mokslo akademijos Chicagos židinys, Lietuvių moterų federacijos Chicagos klubas, Šaulių sąjunga ir Liet. Istorijos draugija.

Po akademijos vyko vaišės kavinėje. **J. Pr.**

LIET. KAT. SPAUDOS DRAUGIJOS SUSIRINKIMAS

Metinis Lietuvių Katalikų spaudos draugijos susirinkimas šiemet buvo kovo 18 d. Marijonų vienuolijos svetainėje. Po trumpo užkandžio provincijolui kun. Juozui Dambrauskui sukalbėjus maldą, buvo bendra vakarienė, po kurios visi persikėlė į kitą salę ir pradėjo narių, o paskiau direktoriato posėdį.

Protokolo sekretoriui kun. Andriui Naudžiūnui patikrinus susirinkimo kvorumą, pirmininkas dr. Antanas Razma pradėjo visų narių susirinkimą, pradžioje prisimindamas pereitais metais mirusį, 25-rius metus "Draugą" redagavusį ir direktoriato narį a. a. Aloyzą Baroną, už kurį buvo sukalbėta trumpa malda. Padiskutavus naujų narių priėmimo klausimą, buvo pradėtas direktorių posėdis, kurio protokolas iš pereitų metų buvo ilgas, bet gerai parašytas. Trumpai įpadiskutavus, jis buvo visų priimtas.

Finansinę apyskaitą, nesant egzekutyvinio sekretoriaus kun. Petro Činiko, davė vienuolyno vyresnysis kun. Viktoras Rimšelis, kartu palygindamas pozicijas dvejų pastarųjų metų pajamomis ir išlaidomis ir taip pat su šių metų numatytu biudžetu. Jis davė apyskaitą ir specialių "Draugo" renginių, kaip laimėjimų, vakarienės ir gegužinės. Pasirodė, kad čia įdėta didelės komisijos, ypač moterų būrio, daug energijos ir darbų, už ką buvo paprašyta direktoriato vardu visai komisijai pareikšti nuoširdžią padėką ir kaip rezoliuciją užprotokoluoti.

Diskutuojant ateities veiklą ir darbus, buvo nutarta Lietuvių Katalikų spaudos draugijos pagrindinius įstatus (By-Law) pakeisti ir labiau pritaikyti dienos reikalavimams. Tam darbui vadovauti išrinktas adv. Eugenijus Petkevičius, jam pagalbon ateis direktoriato pirmininkas ir protokolų sekretorius, kurie savo projektą pateiks kitam visuotiniam direktorių susirinkimui.

Į naują direktoriato valdybą išrinkti: pirm. dr. A. Razma, I vicepirm. inž. Antanas Rudis, II vicepirm. dr. Petras Kisielius, III vicepirm. adv. Eug. Petkevičius, iždininku kun. J. Dambrauskas, egzekutyviniu sekr. kun. P. Činikas, jo asistentu kun. P. Cibulskis, ir protokolų sekr. kun. A. Naudžiūnas.

Kadangi tai buvo šv. Juozapo dienos išvakarės, tai provincijolui kun. Juozui Dambrauskui sugiedota Ilgiausių metų, o Juozui Polikaičiui sušukta tris kartus valio!

Susirinkimas baigtas malda, kurią sukalbėjo provincijolas, dėkodamas visiems direktoriams ir nariams, prisidedantiems, kad lietuviška spauda išeivijoje ir toliau tarnautų krikščioniškiems ir tautiniams tikslams, kad niekam nepritrūktų jėgų dirbti lietuvių kultūros darbus.

Dar buvo pasidalinta mintimis, idėjomis ir pasitarta spaudos aktualijomis. Po poros valandų svarstymų visi skirstėsi patenkinti darniai praėjusiu susirinkimu. **Ps.**

DENGIAME IR TAISOME VISŲ RŪŠIŲ STOGUS

Už savo darbą garantuojame ir esame apdrausti.

Skambinkite — ARVYDUI KIELAI Tel.: 434-9655

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— **A. a. Antanas Diržys**, apie 75-rių metų amžiaus, gyvenęs South El Monte, Calif., (Los Angeles priemiestį) staigiai mirė — rastas savo bute negyvas kovo 20 d. Gyveno vienas. Šeima — trys sūnūs su šeimomis likę Lietuvoje. Tuo tarpu dar nežinoma, kada bus laidojamas. Kiek žinoma, Lietuvoje buvo karininkas kapitono laipsniu.

— **Pianistės Ramintos Lampsatytės** ir jos vyro smuikininko Michael Kollars rečitalis bus šeštadienį, kovo 28 d., 7:30 val. vakare Latvių namuose, 400 Hurley Ave., Rockville, Md. Washingtono LB valdyba kviečia vąisus Washingtono ir Baltimorės apylinkės lietuvius atvykti į koncertą ir nepraleisti retos progos pasiklausyti šių iš Vokietijos atvykusių meninir kų.

— **Juozas B. Laučka**, Ateitininkų federacijos vadas, iš Bethesda, Md., vyks balandžio 26 d. į Los Angeles, kur ateitininkai rengiasi bendrai švęsti šeimos šventę. Ateitininkams čia pirmininkauja Jonas Motiejūnas.

— **Šv. Kazimiero lietuvių parapijos** bažnyčioje, Los Angeles, Calif., gavėnios rekolekcijos bus nuo balandžio 8 d. iki balandžio 12 d. Konferencijos bus 7:30 val. vak., o sekmadienį 10:30 ir 1:30 val. dienos. Rekolekcijas ves iš Chicagos nuvykęs kun. Antanas Saulaitis, SJ.

— **Kun. Antanas Trimakas**, ilgai dirbęs pastoracinį darbą Brazilijoje ir Meksikoje, dabar yra persikėlęs į San Bernardino, Calif., ir paskirtas vikaru į Colton Nekalto Prasidėjimo parapiją.

— **A. a. Antanas Jančiauskas** (Yanchausk), 89 metų amžiaus, buvo rastas savo bute miręs, atrodo, nuo širdies priepuolio. Palaidotas iš Šv. Kazimiero bažnyčios Šv. Kryžiaus kapinėse. Giminių, atrodo, neturėjo.

— **Los Angeles Lietuvių Taryba** kovo 7 d. atšventė savo gyvavimo 40 metų sukaktį Tautiniuose namuose. Į šios sukakties minėjimą iš Chicagos buvo nuvykęs ir dr. Kazys Šidlauskas, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas.

— **Los Angeles skautai** šiemet švenčia 30 metų sukaktį nuo savo įsikūrimo šiame mieste. Numatyta jubiliejinė stovykla rugpiūčio 1—16 dienomis ir į tą stovyklą bus kviečiami skautai iš visos Amerikos. Skautų rekolekcijos, kurias ves kun. A. Saulaitis, numatytos balandžio 11 d., šeštadienį, 10 val. ryto.

LENKIJOJ

— **Ščecino lietuviai** 1981 m. vasario 15 d., sekmadienį, buvo susirinkę ratelio valdybos būstinėje, kur buvo paskaita, kultūrinė programos dalis, lietuviška muzika ir pobūvis.

— **Krokuvoje per Kalėdas** Vavelio katedrą lankę turistai matė ant karaliaus Jogailos antkapio padėtą gėlių puokštę. Ji buvo perjuosta ilgu liet. tautinių spalvų kaspinu (geltona-žalia-raudona) su lietuvišku užrašu.

— **Vroclavo lietuvių grupė** liepos 17 d. — Dariaus-Girėno katastrofos metinių dieną — apsilankė prie paminklo. Tikėjosi surasti daugiau lietuvių, bet buvo darbo diena, todėl niekas kitas neatvyko.

— **Punsko mokykloje** rugpiūčio 30 d. įvyko LVKD būrelio susirinkimas, per kurį moksleiviai pagerbė gimtąją kalbą ir kaip priesaiką kartojo šiuos žodžius:

Lietuviais esame mes gimę,
Lietuviais norime ir būt.
Tą garbę gavome užgimę,
Jai ir neturim leist pražūt.

OPEROS ŽINIOS

Bronius ir Stasė Prialgauskai, neseniai įsijungę į Operos mecenatus, šiemet **"I Lituani"** operos išlaidoms padengti vėl atsiuntė 160 dol. auką.

Sol. Audronė ir dr. Andrius Gaižiūnai, iš Rockford, Ill., visad yra su mūsų Opera. Jų nuoširdumą Operos vienetas patiria kasmet, tad ir **"Lietuvių"** operos išlaidas jie sumažino su 150 dol. čekiu.

Zita ir dr. Leonardas Šimučiai naujos operos **"I Lituani"** pastatymui vėl atsiuntė 150 dol. auką. Jis, kaip muzikas, dažnai groja už scenos vargonais, kai to reikalauja statoma opera.

Mečys Šimkus, kuris savo įstaigoj, 4259 S. Maplewood Ave., atlieka įvairius patarnavimus taksų reikaluose ir paruošia įvairius dokumentus, **"Lietuvių"** operai pastatyti atsiuntė 150 dol. čekį.

Dr. Janina Jakševičienė, nuolatinė Operos mecenatė, savo 150 dol. čekiu prisidėjo prie **"Lietuvių"** operos pastatymo išlaidų sumažinimo.

Birutė Bagdonienė iš Palos Heights, Ill., nuoširdžiai kasmet remdama mūso operos kultūrinę veiklą, ir šiemet, kai yra statoma mūsų laisvės tema pagrįsta opera **"Lietuviai"**, įteikė 150 dol. auką jos pastatymui.

Antanas ir Leokadija Tverai, turį savo laikrodžių ir įvairių brangenybių krautuvę 2646 W. Lithuanian Court Plaza, kaip ir visada, taip ir šiemet atsiuntė 140 dol. **"Lietuvių"** operos išlaidoms.

Visiems šiems Operos mecenatams, už jų nuoširdumą Lietuvių Operos darbams, reiškiame gilią padėką.

(pr.)

PIRMŪNĖS AKADEMIKĖS

JANINA NARŪNE

Leidinyje rašoma apie lietuves studentes Šveicarijoje, Petrapilyje, Maskvoje, Berlyne, Lenkijoje, Kijeve ir kitose vakarų Europos valstybėse bei Lietuvos universitetuose. Taip pat yra atskiras skyrius apie Lietuves nusipelnusias moteris. Leidinyje daugel biografinių žinių ir fotografijų. Knygos pratarmėje Juzė Daužvardienė taip rašo: "Autorės J. Narūnės Pakštienės atliktas milžiniškas darbas yra svarbus ir naudingas istoriniu, enciklopediniu ir kultūriniu požiūriu".

Spaudė DRAUGO spaustuvė. Leidėja dr. Zuzana Šalnienė (Shallna). Didelio formato. Kaina su persiuntimu **$12.90.**

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629

Illinois gyv. dar prideda 72 ct. valstijos mokesčio.